

Základní škola a Mateřská škola při FN Motol, V Úvalu 1, Praha 5

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název vzdělávacího programu „NEMO“

„Děti mají mít plnou příležitost ke hře, odpočinku a vzdělání, přizpůsobenou jejich věku a zdravotnímu stavu.“

OBSAH

1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školy	5-8
2.1. Historie	
2.2. Specifika školy při zdravotnickém zařízení	
2.3. Materiální vybavení	
2.4. Charakteristika pedagogického sboru	
2.5. Dlouhodobé projekty	
2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	
3. Charakteristika ŠVP	9-16
3.1. Zaměření výuky	
3.2. Charakteristika výuky	
3.3. Výchovně vzdělávací strategie	
3.4. Začlenění průřezových témat	
4. Vzdělávací oblasti	17 - 132
4.1. Jazyk a jazyková komunikace	17
4.1.1. Český jazyk a literatura	17-31
4.1.2. Anglický jazyk	32-37
4.1.3. Německý jazyk	38-43
4.2. Matematika a její aplikace	44
4.2.1. Matematika	44-57
4.3. Informační komunikační technologie	58
4.3.1. Informatika	58-64
4.4. Člověk a jeho svět	65
4.4.1. Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda	65-71
4.5. Člověk a společnost	72
4.5.1. Dějepis	72-79
4.5.2. Občanská výchova	80-85
4.6. Člověk a příroda	86
4.6.1. Přírodopis	86-90

4.6.2. Chemie	91-95
4.6.3. Fyzika	96-102
4.6.4. Zeměpis	103-112
4.7. Umění a kultura	113
4.7.1. Výtvarná výchova	113-119
4.7.2. Hudební výchova	120-124
4.8. Člověk a zdraví	125
4.8.1. Tělesná výchova	125-128
4.9. Člověk a svět práce	129
4.9.1. Pracovní vyučování	129-132
4.10. Školní vzdělávací program pro Školní družinu a Školní klub	133-137
4.11. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání	138-142

5. Učební plán 143-147

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy 148-155

- 6.1. Hodnocení školní činnosti hospitalizovaných žáků
- 6.2. Autoevaluace školy

1. Identifikační údaje

Adresa školy: V Úvalu 84
150 18 Praha 5 – Motol

Ředitelka školy: Mgr. Vlasta Průchová

Zástupce ředitelky: Mgr. Monika Leinveberová

Kontakty: Telefon: 224 435 700-3
Fax: 224 435 700
Web: <http://www.skolamotol.cz>
E-mail: sps.v_uvalu@zris.mepnet.cz

Předkladatel a vedoucí projektu:
Mgr. Vlasta Průchová, ředitelka školy

Spoluautoři a realizátoři:
Pedagogický sbor ZŠ, MŠ, ŠD a ŠK

při FN Motol

Zřizovatel školy:
Magistrát hlavního města Prahy
Mariánské náměstí 2
120 00 Praha 2

IČ: 60 461 683

Identifikátor právnické osoby: 600 021 041

Součásti školy: **Základní škola:** kapacita 310 žáků
Mateřská škola: kapacita 80 dětí
Školní družina: kapacita 25 žáků
Školní klub: kapacita 25 žáků

ŠVP byl schválen: na pedagogické radě dne: 6. června 2007

Č.j.: 584-I/2007

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Historie

Počátky péče o nemocné a zdravotně oslabené děti měly ráz charitativní. Během doby se postupně vytvářelo humanistické a rehabilitační pojetí této péče. Snahy o zajištění výchovy a vzdělávání nemocných dětí umístěných v nemocnici se vyskytly v první polovině 19. století. Byl to pokus o zřízení školy při nemocnici v Brně v roce 1847. Teprve školský zákon z roku 1948 uvádí poprvé v dějinách našeho školství právo na vzdělání všem dětem, tedy i těm, které se pro nemoc nebo pro jiné postižení nemohou vzdělávat ve školách pro zdravou mládež. Vyučování mělo být zajišťováno tak, aby děti buď pokračovaly nebo alespoň opakovaly v těch předmětech, kterým byly vyučovány ve škole, a to dvakrát týdně. Rok 1948 znamená počátek nového období postupného vzniku škol při dětských zdravotnických zařízeních. Zápis z roku 1950 v naší školní kronice potvrzuje založení školy při I. Dětské klinice v Praze z podnětu a za spolupráce prof. MUDr. Josefa Švejcara a učitele, později lékaře MUDr. Vojtěcha Trnky.

2.2. Specifika práce školy při zdravotnickém zařízení

Základní škola a Mateřská škola působí při Fakultní nemocnici v Motole, nachází se na území obvodu Prahy 5. Škola zajišťuje výchovu a vzdělání žákům a dětem se zdravotním oslabením nebo žákům dlouhodobě nemocným umístěným ve zdravotnickém zařízení. Výuka a zájmová činnost probíhá na všech vysoce specializovaných klinikách, na kterých se léčí děti z celé republiky. Učitelé pracují s dětmi s hematologickými, onkologickými onemocněními, s chronicky nemocnými, s dětmi psychicky a mentálně postiženými, s dětmi s vývojovými vadami a s dětmi se smyslovým postižením. Jako hlavní cíl si škola klade zajištění kontinuity vzdělávacího procesu a svým psychologickým působením napomáhá úspěšnému procesu léčby. Koncepce školy vychází z obecně platného cíle výchovy a vzdělávání a dalších úkolů, které vycházejí ze specifiky těchto zařízení.

Základní vzdělávání má zcela odlišný charakter, neboť je přizpůsoben léčbě a zdravotnímu stavu žáků. Žáci přicházejí do školy v průběhu celého školního roku na předem neurčenou dobu a to z různých ročníků a s různými vzdělávacími programy.

S ohledem na tyto uvedené skutečnosti jsou pravidla pro vzdělávání odlišná od běžných škol.

Obsah, organizace a průběh vzdělávání je přizpůsoben zdravotnímu stavu žáka a má individuální charakter. U nemocného dítěte se prolíná péče zdravotnická, pedagogická, rehabilitační a psychologická. Za primární je třeba považovat péči léčebnou, od které však nejde oddělovat ostatní složky, které ne sebe navazují a navzájem se doplňují. V případě absence některé z nich je narušen celý léčebně-výchovný systém. Každý pedagog naší školy zabezpečuje následující funkce:

- pedagogickou: zajišťuje kontinuitu výchovy a vzdělávání

- léčebnou: odvádí pozornost od nemoci, tím pozitivně ovlivňuje celkový zdravotní stav dítěte
- psychologickou: usnadňuje adaptaci ve zdravotnickém zařízení, umožňuje zprostředkování kontaktů s okolním světem, vytváří zázemí v novém prostředí, reguluje citovou labilitu
- sociální: umožňuje získat ucelené vzdělání, čímž utváří lepší předpoklady pro uplatnění v životě

Předpokladem správného výchovného působení je diagnostická činnost každého pedagoga naší školy a informovanost o průběhu léčby, případně o prognóze zdravotního stavu dítěte. Pedagog tak má možnost upravovat výchovné a vzdělávací metody a prostředky podle možností dítěte. Cílem pobytu v nemocnici je jeho léčení a uzdravení. Léčebné zákroky nelze tedy chápat jako narušování výchovně vzdělávací práce se žákem. Škola dále plní úkol v prevenci projevů hospitalizmu, působí terapeuticky s využitím reedukačních a kompenzačních metod práce.

Důležitou součástí práce pedagogů školy je i poradenská práce s rodiči nemocných dětí, navazování kontaktů s dítětem a jeho rodinou, v individuálních případech příprava dítěte i rodičů na pobyt v nemocnici a následné zajištění vzdělávání po propuštění do domácí nebo ambulantní péče a předávání informací o průběhu vzdělávání na naší škole s hodnocením výsledků a s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka. V současné době všechna zdravotnická zařízení směřují ke zkracování pobytu dětí na lůžkových odděleních a převádění péče do domácího nebo ambulantního léčení. Týká se to dětí chronicky i dlouhodobě hospitalizovaných, ale i dětí, které jsou léčené akutně jednorázově. Tento způsob léčby vyžaduje odlišný přístup pedagoga a jinou organizaci práce. Z hlediska pedagogického není rozhodující délka pobytu žáka ve zdravotnickém zařízení, protože vzdělání je nutné zajistit vždy. Částečné převedení do domácí péče přináší řadu úkolů pro speciální pedagogy a vede nás k těsnější spolupráci s kmenovými školami, psychology a s ošetřujícími lékaři.

2.3. Materiální vybavení školy

Škola nemá vlastní budovu, je v pronájmu FN Motol. Pronajaté prostory slouží jako sborovny a kanceláře. Na Dětské psychiatrické klinice využívá škola při své práci 5 klasických učeben, na lůžkových odděleních výuka probíhá v hernách, jídelnách nebo u lůžka. Škola je velmi dobře materiálně vybavena učebními pomůckami a učebnicemi z různých nakladatelství. Při výuce je používán výukový software. Učebnice, učební pomůcky a výukový software jsou průběžně doplňovány.

Žáci a učitelé mají k dispozici 2 počítačové učebny - ve sborovně školy a na Dětské psychiatrické klinice, při práci na lůžkových odděleních využívají učitelé i žáci při své práci 18 notebooků. Škola disponuje televizemi, videopřehrávači, přehrávači DVD, které jsou na oddělení podle potřeby doneseny. Sborovny jsou vybaveny kopírkami, které slouží na množení výukových materiálů.

Součástí materiálního vybavení je žákovská knihovna, která může školním čtenářům nabídnout mnoho zajímavých titulů. Učitelská knihovna obsahuje odbornou literaturu, obě knihovny jsou plně využívány a doplňovány.

2.4. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka školy, zástupce ředitelky, 15 učitelek na základní škole, 4 učitelky v mateřské škole, 2 vychovatelky ve školní družině a ve školním klubu. Většina pedagogů má ke své aprobaci i speciální pedagogiku, která je pro typ naší školy nezbytně nutná. Noví pedagogové si odbornost průběžně doplňují. Učitelé mají různé specializace jako je výtvarná výchova, logopedie, dramatická výchova, muzikoterapie, loutková hra, škola Montessori, které při své práci využívají. Snahou všech pedagogů je vytváření příjemného a klidného prostředí. Komunikace mezi pedagogy a žáky je založena na přátelství a důvěře, je vytvářen prostor pro spontánní projev dětí.

Základem úspěšnosti práce pedagoga je kvalita jeho osobnosti a odborná kvalifikace. Kromě obecných požadavků vyplývají z obsahu jeho práce i specifické úkoly, jako je humánní a empatický vztah k nemocným dětem, svědomité plnění povinnosti učitele a vychovatele a pozitivní přístup k práci.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogů, které je chápáno jako celoživotní proces. Vzdělávání probíhá formou samostudia, účasti na seminářích, kurzech, přednáškách v oblastech speciální pedagogiky, rozšiřujícího studia jazyků, nových poznatků v jednotlivých předmětech, a v oblasti prevence sociálně patologických vlivů, psychologie, počítačové gramotnosti.

Učitelé jsou pravidelně seznamováni s nabídkou jednotlivých pedagogických center a sami si vybírají další vzdělávání podle individuálních potřeb a profesního zaměření.

2.5. Dlouhodobé projekty

V roce 2006 zahájila naše škola projekt s názvem „**Zůstat v kontaktu**“ – zvýšení kvality vzdělávání dlouhodobě hospitalizovaných dětí v rámci dotačního programu Jednotný programový dokument pro Cíl 3, opatření 3.1. Projekt je financovaný z prostředků Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu a z rozpočtu Hlavního města Prahy.

Hlavním cílem projektu je zvýšit kvalitu výuky, poskytnout hodnotnější vzdělání žákům a umožnit jejich zapojení do vyučovacího procesu v kmenové škole. Do výuky je zaveden online elearningový nástroj, který je využíván při výuce. Mohou jej využívat žáci i při samostatné přípravě na vyučování. Elearning umožňuje větší diferenciaci a individualizaci výuky hospitalizovaných žáků, pomáhá zkvalitnit práci pedagogů, umožňuje pravidelný kontakt a výuku žáků léčených doma, které díky tomu nepřerušují vzdělávání a neztratí kontakt se školou i okolním světem.

„**Tulipánový den**“ – podtitulem Tulipánového dne je: „Měníme nemocnici v rozkvetlou zahradu dobra“. Jedná se o partnerský projekt školy s dobrovolnickým centrem FN Motol a s Klubem Interaktivního domu. Je pořádán u příležitosti oslav Dne královny – nizozemského státního svátku, který se koná pod záštitou zástupců nizozemské ambasády v Praze. Jedná se o výtvarnou soutěž všech hospitalizovaných dětí, vznikají stovky originálních kreseb vytvořených nezměrnou dětskou fantazií.

„**Indiánské prázdniny**“ projekt, na kterém škola spolupracuje s KID o.p.s od roku 1989. Tematicky zaměřený program má za cíl zpříjemnit dětem čas, který musí trávit v nemocnici a dává jim možnost zažít různá dobrodružství při poznávání indiánského života. Děti, které jsou v průběhu června hospitalizované ve FN Motol se mohou účastnit akcí pořádaných přímo v areálu nemocnice. K tomuto účelu je postaven „indiánský tábor“, jehož součástí jsou pravá indiánská týpí. Pestrý, poutavý program probíhá v červnovém měsíci každé odpoledne od pondělí do pátku a tvoří ho soutěže, hry, hudební, taneční vystoupení, významní hosté, zajímavé přednášky, ukázky indiánských dovedností. Každý dětský návštěvník si může zvolit vlastní indiánské jméno. Pro jeho získání musí splnit „Tři kamínky“ – radosti, zvědavosti a moudrosti. Na závěrečném slavnostním ukončení „Rada starších“ dětem slavnostně předává „indiánská vysvědčení“

Zdravá nemocnice – společný projekt s Fakultní nemocnicí, podaný na Ministerstvo zdravotnictví, se rozvíjí od roku 2002. Tímto projektem se motolská nemocnice přihlásila do mezinárodní sítě „Nemocnic podporujících zdraví“ – „Health Promoting Hospitals“. Projevuje se péčí o barevnější a veselejší interiér, o lepší atmosféru, o náplň volného času dětí a otvírá cestu spolupráce s dobrovolníky.

Kalendář sestavený z dětských výtvarných prací vydává škola od roku 2000. Kalendář je každoročně poslán na obdobná lékařská pracoviště do různých zemí v Evropě i zámoří, je oblíben a každoročně netrpělivě očekáván na všech dětských klinikách. Je to i připomínka těch, kteří již novou kresbu nevytvoří.

2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči je na naší škole odlišná od běžných škol. Ne se všemi zákonnými zástupci přicházejí učitelé do kontaktu, jedná se o žáky s kratším pobytem. Prioritou pro nás je práce s rodiči dlouhodobě hospitalizovaných žáků. Ti bývají přítomni po celou dobu léčby se svým dítětem.

Do naší školy je dítě zařazeno na základě souhlasu rodiče nebo zákonného zástupce. Míra školní zátěže je vždy stanovena ošetřujícím lékařem nebo psychologem. Vzdělávací program dlouhodobě hospitalizovaných žáků je vždy individuální, na jeho sestavení se podílí kmenová škola, se kterou je pravidelně konzultován podle aktuálního zdravotního stavu. Rovněž při klasifikaci je pro nás kmenová škola důležitým partnerem.

Zástupci školy, zástupci rodičů společně se a zástupci MHMP tvoří Radu školy. Ta se schází minimálně čtyřikrát za školní rok, popř. dle potřeby. Rada školy je informována o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání, hospodaření, o záměrech a dalším rozvoji školy.

Mezi významné dlouholeté partnery školy lze považovat Klub Interaktivního domu o.p.s, se kterým škola úzce spolupracuje na společných projektech.

Knihárství Polák, firma ROCHE s.r.o. ITA s.r.o., grafické studio Hozák, galerie ECLECTIC jsou partneři, kteří nám pomáhají při vydávání dětských kalendářů.

Škola úzce spolupracuje s vedením nemocnice, s vedením jednotlivých klinik, s ošetřujícími lékaři, psychology, zdravotním personálem, s dobrovolnickým centrem FN Motol a s HAIMOU, s nadací pro děti s poruchou krve tvorby.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1. Zaměření výuky

Pro žáka, který je zařazen do výuky v naší škole, je prvořadá léčba. Škola se musí plně přizpůsobit zdravotnímu stavu žáka, požadavkům lékařů i ostatních zdravotníků. Vyučování ve škole při nemoci navazuje na předchozí výuku v kmenových školách, udržuje stálý kontakt nemocného dítěte se školním vzděláváním až do doby jeho návratu do kmenové školy. Odvedení pozornosti dítěte od myšlenek na očekávané lékařské zákroky, zbavování obav před zameškáním vyučování – to všechno jsou velmi významné léčebné a psychologické zřetele, které zdůvodňují význam a potřebu vhodného zaměstnání dítěte školními povinnostmi.

Čím závažnější je onemocnění dítěte, čím dlouhodobější a často opakovaný je jeho pobyt v nemocnici, tím větší je potřeba výuky i mimoškolní činnosti.

Úkolem učitele je

- nenásilnou formou u žáka vzbudit zájem o výuku a psychicky ho povzbuzovat
- v rámci možností doplňovat učivo a probírat novou látku, zavádět efektivní výukové metody
- spolupracovat s kmenovou školou
- u vycházejících žáků pomáhat s výběrem vhodného středoškolského vzdělání

3.2. Charakteristika výuky

Výuka ve škole při FN Motol je velmi specifická. Probíhá na jednotlivých lůžkových odděleních klinik a na dětské psychiatrické klinice, která je dislokovaným pracovištěm, několik minut od centrální budovy fakultní nemocnice.

Na všech odděleních probíhá výuka žáků 1. a 2. stupně. Dlouhodobě hospitalizovaným žákům středních škol naši učitelé poskytují odborné konzultace. Žáci mají zavedeny „Pobytové listy“, kam je zaznamenávána každá výuka. Nepřesáhne-li délka jejich pobytu 10 vyučovacích dní, jsou v naší škole vyučovány pouze hlavní předměty, tj.: M, ČJ a cizí jazyk. Tento způsob výuky označujeme jako **variantu A**.

Při déle trvající hospitalizaci po dohodě s rodiči a ošetřujícím lékařem, případně psychologem, jsou žáci vyučováni všem předmětům, tuto výuku označujeme jako **variantu B**.

Snažíme se vyučovat každého dlouhodobě hospitalizovaného žáka podle vzdělávacího programu jeho kmenové školy a na jeho základě je vytvořen individuální vzdělávací plán s určením základních požadavků a rozsahu výuky s přihlédnutím k individuálním potřebám, schopnostem a ke zdravotnímu stavu každého žáka. Obsah výuky a vzdělávání je podmíněn tvořivou prací každého pedagoga. Individuální studijní plán se může měnit v závislosti na aktuálním zdravotním stavu. Obsahová náplň práce všech pedagogů závisí na charakteru závažnosti onemocnění žáka, věku žáka, na jeho možnostech. Jednotlivé kliniky mají svá specifika, která škola musí respektovat /oddělení JIP, ARO, transplantační jednotka kostní dřeně, izolační pokoje, OCHRIP/.

Didaktická práce v naší škole znamená úpravu obsahu a metod vyučování i zvláštnostmi v organizaci vyučování. Individuálními vzdělávacími metodami volíme takové postupy, které přinášejí dětem radost z dosažených výsledků. Při výuce vždy navazujeme na učivo probírané v kmenové škole, u žáků s dlouhodobými absencemi se též zaměřujeme na opakování a prohlubování učiva. Reagujeme na okamžité školní

potřeby žáků, snahou pedagogů je upevňovat dosud osvojené dovednosti a návyky, podporovat, motivovat a rozvíjet samostatnost žáků s respektováním zásady přiměřenosti, posloupnosti, názornosti a individuálního přístupu.

Výuka probíhá různými formami

- individuální výuka (u dlouhodobě hospitalizovaných žáků, u žáků pravidelně docházejících na ambulantní léčbu nebo ambulantní kontroly po hospitalizaci)
- individuální výuka prostřednictvím Internetového portálu „Škola za školou“ (u žáků hospitalizovaných na přísně sterilní části)
- výuka v malých skupinách
- výuka ve třídách

Přehled a stručná charakteristika klinik, na kterých škola zajišťuje výuku

Klinika dětské hematologie a onkologie a transplantační jednotka kostní dřeně je zaměřená na diagnostiku a terapeutickou péči o děti a mladistvé s nádorovými chorobami, diagnostiku a léčbu neonkologických krevních onemocnění, centrum pro hemofilii a transplantační jednotka kostní dřeně, která funguje jako jediné zařízení pro transplantaci kostní dřeně od rodinných a nepříbuzných dárců pro děti z celé České republiky. Všechny děti jsou zde léčeny dlouhodobě. Léčba bývá rozdělena do jednotlivých cyklů, které se různě střídají – dlouhodobý nebo krátkodobý pobyt na lůžku v nemocnici a ambulantní kontroly – dle druhu léčby 1-5x týdně. Výuka vyžaduje velmi citlivý přístup učitele a pravidelné konzultace s ošetřujícím lékařem, psychologem i rodiči. Na tomto oddělení je nutné dodržovat přísné hygienické předpisy, které omezují metody práce a použití výukových pomůcek. To se obzvláště týká pokojů JIP a transplantační jednotky kostní dřeně.

Pediatrická klinika je odborným pediatrickým pracovištěm, na kterém jsou hospitalizovány děti s onemocněním ledvin a trávicího ústrojí. K oddělení patří dialyzační středisko.

Délka pobytů dětí je různá, dá se říci, že polovinu našich žáků tvoří chronicky nemocné děti, které jsou hospitalizované delší dobu nebo opakovaně. U těchto dětí probíhá výuka všech předmětů na prvním i druhém stupni. Zvláštní skupinu tvoří děti léčené na umělé ledvině, které tráví pravidelně dva až tři všední dny na dialyzačním středisku. V tyto dny jsou vyučovány v naší škole. Při jejich výuce klademe důraz především na předměty, které při těchto pravidelných školních absencích žáci zameškávají ve své škole.

Klinika dětské ortopedie zajišťuje diagnostickou, léčebně ortopedickou traumatologickou péči a konziliární a konzultační činnost v rámci celé republiky. Dominuje terapie vrozených vad pohybového aparátu, operační léčba neurogenního postižení, operační léčba kostních i měkčotkáňových tumorů, kostních a kloubních zánětů dětského věku a dispenzarizace a léčba onemocnění kyčlí dětského věku, terapie skolióz. Kromě standardních operačních technik a postupů léčby jsou uplatňovány speciální techniky, zejména u prodloužení dlouhých kostí, artroskopie dětských kloubů a terapie neurogenních vad. Klinika zajišťuje péči v traumatologii dětského věku celodenním příjmem zraněných a příslušnou neodkladnou léčbou.

Děti jsou zde vzhledem k typu onemocnění a vrozených vad často opakovaně. Výuka probíhá většinou individuálně na lůžku, pokud je možné ve skupině v jídelně.

Klinika oční a neurochirurgie je pracoviště, na kterém jsou hospitalizovány děti s očními vadami získanými i vrozenými, akutními stavy, s neurochirurgickými onemocněními (operace hlavy, míchy, páteře).Klinika je rozdělena na dětskou a dospělou část. Výuka probíhá na I. a II. stupni individuálně i ve skupinách v herně, převažují žáci s krátkodobými pobyty.

Klinika dětské neurologie se z léčebně preventivního hlediska zabývá neurologickými onemocněními dětí od narození do 18 let. Mezi priority patří klinická a experimentální epileptologie, neurovývojový program, neorogenetická a neuromuskulární problematika, posttraumatické stavy s důrazem na apatický syndrom, neuroonkologii a neurokutánní onemocnění.

Výuka probíhá na I.stupni, kde převažují pobyty krátkodobé a na II. stupni, kde převažují žáci s dlouhodobým pobytem, je výuka spíše individuální, snahou vyučujících je zapojit více žáků do skupiny.Zapojení žáka do vyučování a míru školní zátěže je nutné konzultovat s ošetřujícím lékařem

Dětská stomatologická klinika provádí výkony v oboru stomatochirurgie, rekonstrukční operace při paréze lícního nervu, rekonstrukční operace včetně volných laloků, operace nádorů, úpravy obličejového skeletu. Výuka probíhá na I. a II.stupni, převažují krátkodobé pobyty, ambulantní péče.

Klinika ušní, nosní, krční je zaměřena na audiologickou, logopedickou a foniatrickou diagnostiku, rehabilitaci, na kochleární implantaci a na řešení stenóz dýchacích cest. Výuka probíhá denně na I. a II. stupni v malých skupinách, výjimečně individuálně u lůžka. Pobyty jsou převážně krátkodobé, učitelé pracují se žáky se zbytkem sluchu i s neslyšícími.

Klinika dětské chirurgie v rámci specializovaných odborností zajišťuje novorozeneckou chirurgii, hrudní chirurgie, onkochirurgii, proktologii, urologie, chirurgii jater, portální hypertenzi, žlučových cest, extrofii močového měchýře a dětská polytraumata - pro celou Českou republiku a superkonziliárně i pro zahraniční pacienty.

Žáci s krátkodobým i dlouhodobým pobytem I. a II. stupně.

Dětská psychiatrická klinika je dislokovaným pracovištěm. Tato klinika se zabývá diagnostikou a terapií psychických poruch u dětí a dorostu do 18 let. Specializuje se mimo jiné na diagnostiku a terapii dětského autismu a poruch příjmu potravy. Hospitalizováni jsou i pacienti trpící například maniodepresivními stavy, psychózou, neurózou, schizofrenií, školní fobií, narušeným vztahem k sobě samému a okolí, poruchou chování atd.

Hospitalizovaní žáci v rámci kliniky dochází do pěti klasických školních tříd. Každá třída má svůj daný rozvrh hodin, který je dodržován.

Ve třídách jsou vyučovány společně děti ze základních škol, víceletých gymnázií, speciálních škol různého typu, praktických škol. Na doporučení lékařů se také vzdělávají středoškolští studenti formou konzultací.

Učí se převážně skupinově, důležitý je i individuální přístup. Odlišná je také délka vyučovacích hodin od běžné školy, je limitována chodem daného oddělení.

Součástí naší pedagogické dokumentace je školní karta, jejímž prostřednictvím se učitelé a lékaři vzájemně informují o vývoji a zdravotním stavu dítěte.

Téměř všichni žáci psychiatrické kliniky jsou dlouhodobě hospitalizováni. Někteří žáci mají často opakované pobyty vzhledem ke své diagnóze.

Žáci s dlouhodobým pobytem I. a II. stupně.

Dětské kardiocentrum je integrované kardiologicko- kardiologické pracoviště s celostátní působností zabývající se především diagnostikou a léčbou vrozených a získaných onemocnění srdce a velkých cév, poruch srdečního rytmu, poruch srdeční funkce a krevního oběhu u rostoucího a vyvíjejícího se jedince od fetálního období do 18 let věku.

Škola zajišťuje výuku na I. a II. stupni, převažují pobyty krátkodobé.

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem základního vzdělávání v našem zařízení

- ✚ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- ✚ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- ✚ vést žáky všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- ✚ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- ✚ připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- ✚ vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě
- ✚ učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- ✚ vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- ✚ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence by měly žákům během jejich devítileté školní docházky napomoci k základní orientaci v praktickém životě. Jejich osvojení na tomto stupni školství není konečné, ale tvoří základ pro budoucnost, pro jejich další celoživotní učení a jejich úspěšné uplatnění ve společnosti. Specifičnost naší školy mění prioritu některých kompetencí nebo upřednostňuje jiné dílčí postoje v rámci jednotlivých kompetencí.

Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Žákům vytváříme zajímavé formy výuky, motivujeme je a snažíme se podpořit jejich vlastní zájem. Vedeme je k samostudiu, jehož osvojení je v době nemoci, při níž dochází k vyřazení z běžné školní docházky, velmi důležité. Učíme je pracovat s různými zdroji informací, rozlišovat podstatné od podružného, propojovat nové s dříve naučeným a budovat v sobě systematický pohled na svět. V neposlední řadě je vedeme k plánování si učiva k osvojení s ohledem na jejich indispozici, učíme je hospodařit se svými silami a časem. Vedeme je k sebehodnocení a svým individuálním přístupem se u nemocných dětí snažíme, aby prožily úspěch.

Kompetence k řešení problémů – podněcovat žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování a k řešení problémů

Nemocné děti řeší svou problémovou situaci, v které jsme jim nápomocni. Povzbuzujeme je a podporujeme ve volbě vhodných způsobů řešení, učíme je pozitivnímu myšlení. Motivujeme žáky příběhy z praktického života. Analyzujeme s nimi problémové situace a snažíme se vyvodit poučení. Při výuce je vedeme k aktivní účasti při plánování, přípravě, realizaci a hodnocení.

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Žáky vedeme k umění se vyjádřit, obhájit svůj názor a naslouchat názorům druhých, přemýšlet o navrhovaných řešeních a umět o nich diskutovat. Učíme je všestranně a účinně komunikovat s vrstevníky, učiteli a dospělými.

Kompetence sociální a personální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Navozujeme situace, ve kterých se žáci učí zaujímat správný postoj. Rozvíjíme sociální citění a potřebu pomoci slabšímu. Upevňujeme mezilidské vztahy, pěstujeme úctu k stáří a slabším jedincům. Učíme žáky kooperaci a týmové práci a vedeme je k respektování dohodnutých pravidel chování, zaujímat odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy.

Kompetence občanské – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Vedeme žáky k občanské odpovědnosti, pěstujeme v nich lásku ke své zemi, chápání zákonů a norem společnosti. Pěstujeme v nich pozitivní vztah ke kulturnímu a historickému dědictví národa. Klademe důraz na úctu k společnému životnímu prostředí tak, že si žáci váží společných věcí, které je v běžném životě obklopují a chrání je před poškozováním a vandalizmem. Vedeme žáky k odpovědnosti za svoje zdraví a aby uměli pomoci druhým v krizových situacích.

Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Žáky vedeme k řádnému plnění zadaných úkolů, pocitu zodpovědnosti za předloženou práci a k objektivnímu sebehodnocení. Učíme je dovednosti adaptace na nemocniční pracovní podmínky. Klademe důraz na ochranu jejich zdraví i zdraví kolektivu, který je obklopuje. Vedeme je k racionálnímu hospodaření se svými silami a podporujeme je v oblasti, ve které se jeví úspěšní. Vedeme je k zodpovědnosti vůči sebe samému i jejich společnosti. Pomáháme jim při reálném posouzení možností své profesní orientace.

3.4. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

Tématické okruhy	1. období	2. období	3. období
1. Rozvoj schopností a poznávání	ČJ, M, PRV, PV, HV, VV, TV	ČJ, M, VL-PŘ, VV, TV	AJ, M, Z, F
2. Sebepoznání a sebepojetí	M, PV, HV, VV, TV	M, VV, TV	ČJ, AJ, NJ, M, OV
3. Seberegulace a sebeorganizace	M, PV, HV, VV, TV	M, VV, TV	ČJ, AJ, M, OV
4. Psychohygiena	ČJ, M, PV, HV, VV, TV	ČJ, M, VL-PŘ, VV, TV	AJ, NJ, M, PŘ
5. Kreativita	M, PV, HV, VV, TV	M, VV, TV	ČJ, AJ, NJ, M, OV, D, IT
6. Poznávání lidí	M, PRV, PV, HV, VV, TV	ČJ, AJ, M, VV, TV	ČJ, AJ, NJ, M, OV
7. Mezilidské vztahy	M, PRV, PV, HV, VV, TV	ČJ, AJ, M, VL-PŘ, VV, TV	ČJ, AJ, NJ, D, Z, F, F, CH
8. Komunikace	M, PV, HV, VV, TV	ČJ, AJ, M, VV, TV	ČJ, AJ, NJ, M, D, Z, IT
9. Kooperace a kompetice	M, PV, HV, VV, TV	M, VV, TV	AJ, NJ, M, D, Z
10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ, M, PV, HV, VV, TV	ČJ, M, VV, TV	ČJ, AJ, M, OV, D, Z, F, CH
11. Hodnoty, postoje, praktická etika	ČJ, M, PV, HV, VV, TV	M, VV, TV	ČJ, AJ, M, OV, Z, F, CH

Výchova demokratického občana

Tématické okruhy	1. období	2. období	3. období
12. Občanská společnost a škola	ČJ, M, PRV, PV, HV, VV, TV,	ČJ, AJ, M, VV, TV	AJ, NJ, IT
13. Občan, občanská společnost a stát	M, PRV, PV, HV, VV	M, VL-PŘ, VV	AJ, NJ, D, Z
14. Formy participace občanů v politickém životě		ČJ	D, OV

15. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		VL-PŘ	OV, D, Z
---	--	-------	----------

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tématické okruhy	1. období	2. období	3. období
16. Evropa a svět nás zajímá	TV	AJ, VL-PŘ, TV	ČJ, AJ, NJ, D, Z, PŘ, F, IT
17. Objevujeme Evropu a svět	TV	TV	ČJ, AJ, NJ, M, OV, D, Z, PŘ
18. Jsme Evropané	TV	TV	AJ, NJ, OV, D, Z

Multikulturní výchova

Tématické okruhy	1. období	2. období	3. období
19. Kulturní difference	M, PV, HV, VV	ČJ, AJ, M, VV	ČJ, AJ, NJ, OV, D, Z
20. Lidské vztahy	ČJ, M, PRV, PV, HV, VV, TV	ČJ, M, VL-PŘ, VV, TV	ČJ, AJ, NJ, OV, D, Z
21. Etnický původ	M, PV, HV, VV	ČJ, M, VV	AJ, NJ, D, Z, PŘ
22. Multikulturalita	ČJ, M, PV, HV, VV, TV	ČJ, M, VV, TV	ČJ, AJ, NJ, OV, D, Z
23. Princip sociálního smíru	PRV, PV, HV, VV, TV	VL-PŘ, VV, TV	AJ, Z

Enviromentální výchova

Tématické okruhy	1. období	2. období	3. období
24. Ekosystémy	VV,	VV	AJ, NJ, Z, PŘ, F
25. Základní podmínky života	M, PRV, PV, VV	M, VV	M, D, Z, PŘ, F
26. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	M, PRV, PV, VV	M, VL-PŘ, VV	ČJ, AJ, NJ, OV, D, Z, PŘ, F, CH

27. Vztah člověka k prostředí	M, PRV, PV, VV, TV	M, VL-PŘ, VV, TV	ČJ, NJ, M, OV, D, Z, PŘ, F, CH
--------------------------------------	--------------------	------------------	--------------------------------

Mediální výchova

Tématické okruhy	1. období	2. období	3. období
28. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ	ČJ	ČJ, AJ, NJ, OV, Z, IT
29. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	PV, VV	ČJ, VL-PŘ, VV	ČJ, OV, Z, F, CH
30. Stavba mediálních sdělení			ČJ, AJ, NJ
31. Vnímání autora mediálních sdělení	ČJ	ČJ	ČJ
32. Fungování a vliv médií ve společnosti	VV	ČJ, VV	ČJ, D, IT
33. Tvorba mediálního sdělení	VV,	ČJ, VV	ČJ, D. M
34. Práce v realizačním týmu	VV, TV	ČJ, VV, TV	ČJ, AJ, M, Z

4. Vzdělávací oblasti

Vzhledem k velké variabilitě ŠVP kmenových škol jsme náš ŠVP diferencovali do tří základních období. První období zahrnuje 1.-3. ročník, druhé období 4.-5. ročník, 3. období zahrnuje 6.- 9. ročník.

4.1. Jazyk a jazyková komunikace

4.1.1.ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale i pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Vytvářejí se zde předpoklady k mezilidské komunikaci. Důraz je při výuce kladen na rozvoj komunikačních schopností žáků, na pravopisné, jazykovědné a slohové dovednosti, na čtení s porozuměním a vnímání literatury, k čemuž jsou využívány i metody jako skupinová práce, projektové práce - především krátkodobé tematické projekty apod. K procvičování a prověřování učiva jsou často využívány výukové programy na PC a internetový portál Škola za školou.

Vzdělávací obsah v Českém jazyce a literatuře má komplexní charakter. Pro přehlednost je rozdělen do tří složek :

Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah všech složek vzájemně prolíná. V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování písemné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Rozvíjejí základní čtenářské návyky.

Formy realizace a časová dotace v 1. a 2. období:

Vyučovací jednotka na lůžkovém oddělení probíhá buď jako skupinové nebo individuální vyučování. Obsahem je kombinace následujících prostředků výuky : výklad, poslech, četba, práce s textem, samostatná práce, hry, výukové programy na PC.

Obsahem **vyučovací hodiny** na oddělení DPK je kombinace následujících prostředků výuky : výklad, poslech, četba, práce s textem, samostatná práce, hry, výukové programy na PC, internet – projekt „ Škola za školou“.

Na lůžkových odděleních se u žáků zařazených do varianty A i B vyučovací předmět Český jazyk a literatura vyučuje ve všech ročnících 1. a 2. období 5 krát týdně.

Na DPK je časová dotace v 1.-2. ročníku 9 vyučovacích hodin týdně, 3.-5. ročníku 7 vyučovacích hodin týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků :

Kompetence učení :

- + snažíme se vytvářet kladný vztah k učení, vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání
- + podporujeme různé způsoby dosažení cíle
- + uplatňujeme individuální přístup
- + při hodnocení používáme v převaze pozitivní prvky, vedeme žáky k sebehodnocení
- + učíme trpělivosti, povzbuzujeme
- + rozvíjíme paměť žáků
- + snažíme se dát šanci žákům prožít úspěch

Kompetence řešení problému:

- + učíme žáky nebát se problémů, problém není hrozba, ale výzva
- + učíme, jak některým problémům předcházet
- + podporujeme využívání všech možných zdrojů, umět vyhledávat, třídít a vhodným způsobem využívat

Kompetence komunikativní :

- + klademe důraz na to, aby žáci dokázali naslouchat a vyjadřovat se jak ústně, tak i písemně

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
JAZYKOVÁ VÝCHOVA -rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky -porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná -porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost -rozlišuje slovní druhy v základním tvaru -užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves -spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy -rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky -odůvodňuje a píše správně : i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě,tě,ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	zvuková stránka slova – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči, hlásky /samohlásky a souhlásky/, slabiky, slova slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma tvarosloví – slovní druhy /v zákl. tvaru/ skladba - věta jednoduchá a souvětí, druhy vět	OSV – 1. Rozvoj schopností a poznání 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV – 22. Multikulturalita

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

-čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

-porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
-respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

-pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

-v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí správné tempo řeči

-volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

-na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev

-zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

-píše správně tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev

-píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

-seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

čtení – praktické čtení /technika, pozorné a plynulé/ , věcné čtení / zdroj informací, vyhledávání /

naslouchání – praktické /zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem /, věcné naslouchání /pozorné, soustředěné/
mluvený projev – základy techniky mluveného projevu, vyjadřování závislé na komunikační situaci

písemný projev – základní hygienické návyky, technika psaní

MDV- 28. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

OSV- 1. Rozvoj schopností a poznávání
4. Psychohygienu
6. Poznávání lidí
7. Mezilidské vztahy
8. Komunikace
11. Hodnoty, postoje, praktická etika

MKV- 20. Lidské vztahy

Prvouka

VV
HV

Očekávané výstupy

Učivo

Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy

<p>LITERÁTNÍ VÝCHOVA</p> <p>-čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu</p> <p>literární texty přiměřené věku</p> <p>-vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>-rozdělává vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>-pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<p>poslech literárních textů</p> <p>zážitkové čtení a naslouchání</p> <p>tvořivé činnosti s literárním textem -</p> <p>přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarní doprovod</p> <p>základní literární pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář</p>	<p>MDV- 28. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>31. Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>VDO- 12. Občanská společnost a škola</p>
--	---	--

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>-čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas -rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává -posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení -reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta -vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku -rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě -volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru -rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace -píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry -sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</p>	<p>čtení – praktické čtení /znalost orientačních prvků v textu/, věcné čtení /čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova/ naslouchání – praktické naslouchání, věcné naslouchání /pozorné, soustředěné, aktivní-zaznamenat slyšené, reagovat otázkami/ mluvený projev – základy techniky mluveného projevu, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog, základní komunikační pravidla /oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé postupování/, mimojazykové prostředky řeči /mimika, gesta/ písemný projev – základní hygienické návyky, technika psaní /úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu/ žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav, omluvenka, zpráva, oznámení, vzkaz, pozvánka, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy /přihláška, dotazník/, vypravování</p>	<p>MKV – 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy 21. Etnický původ 22. Multikulturalita MDV - 28. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 29. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 30. Stavba mediálních sdělení 32. Fungování a vliv médií ve společnosti 33. Tvorba mediálního sdělení 34. Práce v realizačním týmu VDO - 12. Občanská společnost a škola 13. Občan, občanská společnost a stát OSV- 4. Psychohygiena 6. Poznávání lidí 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VV - ilustrace Vlastivěda – státy, národnosti</p>

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
-------------------	-------	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

-porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

-rozdílí ve slově kořen, část příponovou, část předponovou a koncovku
-určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
-rozdílí slova spisovná a jejich nespisovné tvary
-vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
-odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
-užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
-píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
-zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

zvuková stránka jazyka – modulace souvislé řeči /tempo, intonace, přízvuk/
slovní zásoba a tvoření slov – slov a pojmy, význam slov, stavba slova /kořen, část předponová a příponová, koncovka/
tvarosloví – slovní druhy, tvary slov
skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
pravopis – lexikální, základy morfologického /koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých/ a syntaktického /shoda přísudku s podmětem/

OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání
10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MKV – 19. Kulturní diference
22. Multikulturalita

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>-vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je -volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma -rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů -při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<p>poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání</p>	<p>MKV- 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy 21. Etnický původ 22. Multikulturalita</p> <p>MDV- 28. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 31. Vnímání autora mediálních sdělení 32. Fungování a vliv médií na společnost</p>

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA VE 3. OBDOBÍ

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Při procesu vzdělávání ve vzdělávacím předmětu **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA** na naší škole jsou uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby se i v časovém úseku kratším než je školní rok mohly rozvíjet všechny rysy osobnosti jako celku. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý a ve vzdělávacím procesu žáků při hospitalizaci má svá specifika. Proto k jejich utváření a rozvíjení v omezeném časovém úseku musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Formy realizace a časová dotace:

Předmět je vyučován formou běžné vyučovací hodiny ve třídách na Dětské psychiatrické klinice v 6. až 9.ročníku po 4 hodinách týdně, tj.celkem16 hodin. Na lůžkových odděleních výuka probíhá v malých skupinách nebo individuálně u dlouhodobě hospitalizovaných dětí Pro žáky DPK je zřízena učebna informatiky, pro mobilní žáky z lůžkových oddělení využíváme učebnu informatiky umístěnou ve sborovnách školy a v knihovně nebo notebooky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Při procesu vzdělávání ve vzdělávacím předmětu **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA** na naší škole jsou uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby se i v časovém úseku kratším než je školní rok mohly rozvíjet všechny rysy osobnosti jako celku. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý a ve vzdělávacím procesu žáků při hospitalizaci má svá specifika. Proto k jejich utváření a rozvíjení v omezeném časovém úseku musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Kompetence k řešení problémů

- ✚ podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- ✚ rozvíjíme zejména učení v souvislostech – historie, literatura, výtvarné umění – využití mezipředmětových vztahů
- ✚ pomocí interpretace a rozboru literárních děl v souvislostech s realitou vytváříme ucelený obraz světa
- ✚ vedeme je k řešení úkolů vyžadující znalosti z více oborů lidské činnosti ⇒ mezipředmětové vztahy
- ✚ využíváme co největší množství zdrojů informací ⇒ práce s knihou, internetem, vlastním výzkumem a pozorováním

Kompetence k učení

- ✚ umožňujeme žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- ✚ rozvíjíme u každého žáka individuálně v závislosti na schopnostech pozitivní vztah k jazyku a literatuře
- ✚ Vedeme je k poznání smyslu a cíle učení a k pozitivnímu vztahu k učení ⇒ v závislosti na zdravotním postižení či oslabení
⇒ umět naplánovat, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit
- ✚ rozvíjíme sebehodnocení žáků

Kompetence komunikativní

- ✚ vedeme žáky k všestranné a účinné komunikaci
- ✚ vytváříme dostatečný prostor pro kultivované ústní i písemné vyjadřování názorů a postojů žáků
- ✚ rozvíjíme schopnost vyjadřování a komunikace v kolektivu, který má různé sociální složení
⇒ kolektiv žáků různého věku z různých škol na oddělení, třída na DPK, kolektiv rodičů a dětí, zdravotnický personál,,
- ✚ učíme je poradit si s komunikací písemnou i ústní v nejrůznějších životních situacích
- ✚ učíme je prosadit si svůj názor a umět ho smysluplně obhájit, ale umět i naslouchat a tolerovat jiné názory
- ✚ vedeme je k porozumění různých typů psaných i mluvených textů

Kompetence sociální a personální

- ✚ **rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých**
- ✚ využíváme skupinového vyučování ⇒ žáci přejímají různé role při tvorbě a interpretaci textu
- ✚ vedeme je k respektování společenských a morálních norem ⇒ interpersonální vztahy se spolužáky i zdravotnickým personálem
- ✚ jsme nápomocní na vytváření příjemné atmosféry

Kompetence občanské

- ✚ **připravujeme žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti**
- ✚ seznamujeme žáky s jejich právy, odpovědností a povinnostmi
- ✚ učíme je respektovat národní, kulturní a historické tradice
- ✚ vytváříme pozitivní postoj k literárním a historickým dílům

Kompetence pracovní

- ✚ **pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti**
- ✚ rozvíjíme formou skupinové i individuální činnosti při tvorbě vlastního literárního textu
- ✚ učíme je schopnosti hodnocení a sebehodnocení literárních činností
- ✚ vedeme je k dodržování hygieny psychické i fyzické práce

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<p>-zvuková stránka jazyka zásady spisovné výslovnosti modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný) členění souvislé řeči (pauzy, frázování), intonace</p> <p>slovní zásoba a tvoření slov slovní zásoba a její jednotky slohové rozvrstvení slovní zásoby význam slova - homonyma, synonyma, antonyma, sousloví obohacování slovní zásoby, odborné termíny způsoby tvoření slov</p> <p>tvarosloví slovní druhy mluvnické významy a tvary slov</p> <p>skladba výpověď a věta stavba věty - pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy souvětí podřadné a souřadné přímá a nepřímá řeč stavba textu</p> <p>pravopis lexikální morfologický syntaktický</p> <p>obecné poučení o jazyce vznik řeči a jazyka čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) skupiny jazyků (indoevropské, evropské, slovanské aj.) rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) jazyk a komunikace (norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)</p>	<p>OV + další předměty dle druhu textu a probíraného učiva</p> <p>OSV 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 11. Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MDV 30. Stavba mediálních sdělení 31. Vnímání autora Skupinová práce - Jazyková a stylistická forma jednotlivých tiskovin</p> <p>EGS 16. Evropa nás zajímá Skupiny jazyků, národy v Evropě</p> <p>MKV 22. Multikulturalita ČJ jako součást evropských jazyků</p>

V komunikační a slohové výchově se žáci učí

- ✚ vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná)
- ✚ kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i slyšeného textu různého typu vztahující se k nejrůznějším situacím a analyzovat jej
- ✚ učit se posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu, používat složitější větnou stavbu
- ✚ číst s porozuměním různé druhy textů věcné i odborné povahy, včetně orientace v tabulkách a grafech
- ✚ pochopení souvislostí, k souvislému vyjadřování, stanovení hlavní myšlenky, problému, vytváření osnovy
- ✚ utvrzovat pravidla pro vytváření psaných i ústních textů různých slohových postupů
- ✚ osvojování souvislého plynulého a srozumitelného vyjadřování podle komunikačního záměru mluvčího a typu komunikační situace
- ✚ využívat mluvené projevy připravené i nepřipravené
- ✚ řešit na základě vlastních zkušeností samostatné práce
- ✚ zvládat různé situace z běžného života
- ✚ nejen obhajovat svůj názor podložený přesvědčivými argumenty, ale také cíleně poslouchat druhé
- ✚ zaujímat kritický i sebekritický postoj

Důležitou součástí komunikační výchovy je rozvoj slovní zásoby, využití všech možných zdrojů k získávání informací a práce na počítači (práce se slovníky, odbornými příručkami, encyklopediemi, bibliografií, internetem) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny ve všech vyučovacích předmětech.

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení - ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu - samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> - čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací) kritické (analytické, hodnotící) prožitkové - naslouchání praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) věcné (soustředěné, aktivní) kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) zážitkové - mluvený projev zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse písemný projev vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: vypravování, popis, výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, strukturovaný životopis, pozvánka, email, charakteristika, subjektivně zbarvený popis, výklad, úvaha) 	<p>OV, D + další předměty dle probíraných témat MDV</p> <p>28. Krit. čtení a mediálních sdělení 29. Interpretace mediálních sdělení - Noviny - informace nebo bulvár?</p> <p>32. Fungování a vliv médií ve společnosti - Dáme na reklamu?</p> <p>33. Tvorba mediálního sdělení 34. Práce v realizač. týmu - Anketa k aktuálnímu problému</p> <p>OSV 2. Sebepoznání a sebepojetí - Vlastní charakteristika</p> <p>3. Seberegulace a sebeorganizace - Životopis - Profesní plány</p> <p>5. Kreativita</p>

V literární výchově se žáci učí

- ✚ číst s porozuměním
  - ✚ pracovat s textem
  - ✚ rozlišovat specifické znaky literárních druhů
  - ✚ rozlišovat literární fikci od skutečnosti
  - ✚ postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle
  - ✚ postupně získávat a rozvíjet základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu
-
- ✚ základní orientace v dílech českých i světových spisovatelů
  - ✚ osvojovat a rozvíjet čtenářské zkušenosti
  - ✚ získávat kladný vztah k literatuře a zájem o četbu a další kulturní prožitky, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje
  - ✚ uvědomovat si souvislosti mezi historickými událostmi a literaturou, v níž se odrážejí

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> -uceleně reprodukuje přečtený text -jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla -rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora -formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo -tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie -rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty -rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele -uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře -porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování -vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<p>tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu záznam a reprodukce hlavních myšlenek interpretace literárního textu dramatizace vytváření vlastních textů vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p> <p>způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš) literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p> <p>literární druhy a žánry poezie, próza, drama žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času hlavní vývojová období národní a světové literatury typické žánry a jejich představitelé</p>	<p>Dle druhu textu Např. PŘ, D, Z, OV OSV 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace 10. Řešení problémů - Skupinová dramatizace lit. textu</p> <p>Výtvarné aktivity při VV a mimoškolní výchově</p> <p>OSV 6. Poznávání lidí EV 26. Lidské aktivity a problémy ŽP 27. Vztah člověka prostředí - Sci - fi literatura - Literatura faktu</p> <p>EGS 16. Objevujeme Evropu a svět 17. Jsme Evropané MKV 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy - Česká literatura v Evropě - Evropská lit. u nás - dle zvolených autorů a děl</p>

4.1.2.ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu, Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě, pomáhá snižovat bariéry mezi lidmi, přispívá k chápání a objevování nových skutečností.

Pozornost v hodinách je zaměřena na získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Žáci si osvojují potřebné jazykové znalosti a dovednosti a aktivní využití účinné komunikace v cizím jazyce. Získávají schopnost číst s porozuměním přiměřené texty v daném jazyce. Učí se přiměřeně porozumět (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí. Poznávají kultury zemí příslušné jazykové oblasti a vyhledávat nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka. Dokáží pochopit význam znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Formy realizace a časová dotace:

V základní škole při nemocnici má výuka svá specifika, žáci se učí individuálně, ve skupinách nebo v malých třídách (dětská psychiatrie).

Ve výuce se přizpůsobujeme především aktuálnímu zdravotnímu stavu žáka, jeho schopnostem, možnostem a znalostem, které si přináší ze své kmenové školy. Snažíme se navázat na probrané učivo, doplnit případné nedostatky a směřovat žáka k tomu, aby se mohl bez problému zapojit mezi své původní spolužáky ve své škole.

Při výuce kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Podporujeme rozvoj komunikačních dovedností žáků, žáci pracují v různých velikých skupinách a učí se spolupracovat. Je třeba zdůraznit, že se jedná o velmi různorodé skupiny žáků, jak po stránce schopností, tak po stránce dosažené úrovně zvládnutí jazyka. Příprava na vyučování klade na učitele značné nároky. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC, práce s autentickým materiálem a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Na dětské psychiatrii, kde výuka probíhá ve třídách, se anglický jazyk vyučuje tři hodiny týdně. Na lůžkových odděleních se četnost vyučování řídí délkou pobytu žáků v nemocnici. Pokud délka hospitalizace přesahuje jeden měsíc, žáci se učí třikrát týdně. Při kratších pobytech výuka probíhá dvakrát týdně.

Průřezová témata:

Předmětem anglický jazyk prolíná celá řada průřezových témat. Viz tabulka vzdělávacího obsahu předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí

Kompetence k učení

 posilujeme pozitivní vztah k učení

 vybíráme a využíváme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení

- ✚ učíme žáky vyhledávat, zpracovávat, kriticky vyhodnocovat a používat potřebné informace z literatury a z internetu
- ✚ vedeme žáky k samostatnosti

Kompetence k řešení problémů

- ✚ vedeme žáky, aby k problémům přistupovali pozitivně a brali je jako výzvu
- ✚ vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit
- ✚ podporujeme různé způsoby řešení problému
- ✚ podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- ✚ učíme žáky využívat vlastního úsudku a zkušenosti
- ✚ podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- ✚ podporujeme různé druhy komunikace
- ✚ klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- ✚ vedeme žáky, aby se dokázali kultivovaně a v logickém sledu vyjádřit jak řečí mluvenou, tak řečí psanou
- ✚ v receptivních řečových dovednostech upřednostňujeme čtení s porozuměním, které je nutným předpokladem pro rozvoj kompetence k učení
- ✚ v atmosféře důvěry rozvíjíme interaktivní řečové dovednosti
- ✚ učíme žáky prezentovat svoje názory

Kompetence sociální a personální

- ✚ podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- ✚ podporujeme vzájemnou spolupráci a pomoc žáků
- ✚ pomáháme žákům vytvářet si pozitivní vztah k sobě samému a k ostatním lidem
- ✚ vedeme žáky k ohleduplnosti a vzájemné úctě

Kompetence občanské

- ✚ vedeme žáky k sebeúctě a úctě k ostatním lidem
- ✚ podněcujeme žáky k zodpovědnosti za vlastní zdraví
- ✚ v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace
- ✚ motivujeme žáky vlastními postoji

Kompetence pracovní

- ✚ vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k pocitu zodpovědnosti za odvedenou práci
- ✚ na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládnutí anglického jazyka

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

1.období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</p> <p>Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje. Rozloučí se a představí se, poděkuje.</p> <p>Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova</p> <p>Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění</p> <p>Používá abecední slovník, učebnice</p>	<p>Gramatika Členy Předložky místa (in, on, under) Jednotné a množné číslo podstatných jmen Rozkazovací způsob (jednoduché pokyny) Sloveso „to be“, a „ have got“ Vazba „there is“, „there are“ Vazba „like doing“ Přítomný čas prostý Modální sloveso „can“,</p> <p>Tématické okruhy a komunikační dovednosti Pozdravy a poděkování Čísla 1 - 12 Abeceda Základní části lidského těla Barvy Moje rodina Dny v týdnu Škola, třída, školní pomůcky Zvířata a domácí mazlíčci (Na farmě) Hračky Země odkud pocházím</p>	<p>Český jazyk Prvouka Matematika</p> <p>VDO – 12. Občanská společnost a škola MKV – 19. Kulturní diference EGS – 16. Evropa a svět nás zajímá 17. Objevujeme Evropu a svět 18. Jsme Evropané MKV – 19. Kulturní diference</p>

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

2.období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</p> <p>Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.</p> <p>Čte nahlas a plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu. Uvědomí si rozdíl mezi fonetickou a psanou formou jazyka</p> <p>Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.</p> <p>Používá dvojjazyčný slovník.</p> <p>Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.</p> <p>Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace Řeší jednoduché situace související se seznamováním, se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním základních místních, časových a jiných informací.</p> <p>Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.</p> <p>Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</p>	<p>Gramatika Členy Rozkazovací způsob Předložky Přivlastňovací zájmena Ukazovací zájmena – „this, these, that, those“ Jednotné a množné číslo Přivlastňovací pád Sloveso „to be“ a „have got“ Přítomný čas prostý Modální slovesa „can“, „must“ a vazba „let’s“ Přítomný čas průběhový</p> <p>Tématické okruhy a komunikační dovednosti Pozdravy a poděkování Čísla 0 - 100 Abeceda Základní části lidského těla Barvy Moje rodina Dny v týdnu Škola, třída, školní pomůcky, instrukce ve třídě Zvířata a domácí mazlíčci (Na farmě) Hračky Názvy některých zemí Nakupování a ceny Dny v týdnu Určování času Denní program, volný čas Oblíbené věci Hudební nástroje, Sport Můj dům (pokoje, nábytek), Nad mapou města, názvy budov Popis osob, Národní zvyky a tradice: Halloween Vánoce, Oblečení, Domácí práce</p>	<p>..</p> <p>Český jazyk Matematika Přírodověda Vlastivěda</p> <p>VDO – 12. Občanská společnost a škola OSV- 6. Poznávání lidí 7. Mezilidské vztahy 8. komunikace 9. Kooperace a kompetice (práce ve skupině) MKV – 19. Kulturní diference: zvyklosti 20. Lidské vztahy, 21. Etnický původ EGS – 16. Evropa a svět nás zajímá 17. Objevujeme Evropu a svět 18. Jsme Evropané EV – 24. Ekosystémy: na farmě</p>

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

3. období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. Čte širší okruh tištěných materiálů, orientuje se i v úryvcích autentických textů, převážně informativního charakteru.</p> <p>Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky</p> <p>Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.</p> <p>Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</p> <p>Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.</p> <p>Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tématickými okruhy Umí se představit a umí představit lidi navzájem, umí formulovat dotaz, vyjádřit stanovisko, radu i lítost, omluvu. Sestaví stručný životopis, zformuluje plány do budoucna, Vyjádří žádost, gratulaci, krátký dopis, recept, nákupní seznam Dokáže popsat obrázek</p> <p>Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty</p> <p>Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného</p>	<p>Gramatika Přítomný čas prostý a průběhový Minulý čas prostý a průběhový Rozkazovací způsob Vyjádření budoucnosti – going to, will Předpřítomný čas Nepravidelná slovesa Modální slovesa a jejich opisy Gerundium Trpný rod Wh – otázky Vtažné věty Podmínkové věty Věty časové, souslednost časová Tázací dovětky Používání členů Počitatelnost, nepočitatelnost – much, many, few, little Some, any Zájmena Přídavná jména - stupňování Příslovce, frekvenční příslovce Číslovky Tvorba slov Ustálená slovní spojení Frázová slovesa</p> <p>Tématické okruhy Rodina a přátelé (popis a charakteristika), zvyky Denní režim Volný čas, zábava, Film, divadlo, hudba Nakupování, oblečení Sport Počasí, klima, životní prostředí Zvířata</p>	<p>Český jazyk Dějepis Zeměpis Přírodopis Rodinná výchova Občanská výchova</p> <p>VDO – 13. Občan, občanská společnost a stát, OSV - 1. Rozvoj schopností a poznávání 2. Sebeznávání a sebepojetí 3. Seberegulace a sebeorganizace 4. Psychohygiéna 5. Kreativita 6. Poznávání lidí 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace</p>

<p>textu, promluvy i konverzace Souvisle pohovořit na známá témata (včetně základních reálií)</p> <p>Vyžádá jednoduchou informaci</p> <p>Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích Umí nakupovat, telefonovat, dokáže se zeptat na cestu a také ji popsat, dokáže popsat subjektivní zdravotní stav, Umí si objednat jídlo v restauraci Domluví si schůzku Má všeobecný rozhled, který přispívá k formování vzájemného porozumění mezi zeměmi (k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot jiných národů)</p>	<p>Zdraví Jídlo, stravování, jídelníček, recepty Velká Británie Anglicky mluvící země a jejich reálie a zvyklosti Škola, školní předměty, vzdělání v anglicky mluvících zemích, Doprava, dopravní prostředky, cestování Místo kde žiji Moje budoucnost, zaměstnání Mezilidské vztahy a šikana</p>	<p>9. Kooperace a kompetice 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 11. Hodnoty, postoje a praktická etika EGS – 16. Evropa a svět nás zajímá 17. Objevujeme Evropu a svět 18. Jsme Evropané MKV – 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy 21. Etnický původ 22. Multikulturalita 23. Princip sociálního smíru a solidarity princip sociálního smíru a solidarity EV – 26. Lidské aktivity a problémy životního prostředí MDV – 28. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
--	---	---

4.1.3. Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu Německý jazyk.

Výuka německého jazyka je součástí všeobecného vzdělávání žáků na základní škole. Vědomosti a dovednosti získané při výuce německého jazyka pomáhají snižovat jazykové bariéry a přispívají k obohacení osobního života žáků, k rozšíření možnosti dalšího studia a budoucího pracovního uplatnění.

V rámci výuky německého jazyka též žáci poznávají zvyky a tradice života obyvatel německy mluvících zemí, seznamují se s některými významnými představiteli vědy a kultury, s hlavními a známými městy a přírodními zajímavostmi.

Cílem výuky je i probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k němu.

Formy realizace a časová dotace

Vyučovací jednotka na lůžkovém oddělení probíhá buď jako skupinové nebo individuální vyučování. Obsahem je kombinace následujících prostředků výuky: výklad, poslech, četba, práce s textem, samostatná práce, hry, výukové programy na PC.

Vyučovací hodina na odd.DPK

Obsahem je kombinace následujících prostředků výuky: výklad, poslech, četba, práce s textem, samostatná práce, hry, výukové programy na PC, internet – projekt „Škola za školou“.

Na lůžkových odděleních se u žáků zařazených do varianty A vyučuje předmět německý jazyk 2 krát týdně. U žáků zařazených do varianty B se německý jazyk vyučuje 3 krát týdně.

Na DPK je časová dotace na výuku cizího jazyka tři vyučovací hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učíme žáky třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení. Osvojené učivo uvádět do souvislostí a propojujovat do větších celků poznatky z různých oblastí . Na tomto základě si vytvářet komplexnější pohled na svět.

- ✚ postupy: -vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
- ✚ při výuce cizího jazyka zdůrazňujeme nutnost celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů:

Učíme žáky reagovat na různé problémy běžného života a poradit si s jejich řešením

- ✚ postupy: -vedeme žáky k samostatnosti,tvořivosti a logickému myšlení
- ✚ podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů

- ✚ vedeme je k prezentaci svých názorů a myšlenek

Kompetence komunikativní:

Vedeme žáky k vhodné reakci na promluvy druhých, využívání komunikačních prostředků pro účinnou komunikaci s okolím

- ✚ postupy: vedeme žáky ke zvládnutí komunikace v každodenních životních situacích
- ✚ důraz klademe na rozvoj schopnosti reagovat na sdělení rodilých mluvčích
- ✚ vedeme žáky ke zvyšování „kulturní úrovně“ komunikace

Kompetence sociální a personální:

Vedeme žáky k využívání získaných komunikačních dovedností k vytváření vztahů

- ✚ postupy: -vedeme žáky ke kritickému hodnocení vlastní práce
- ✚ podporujeme potřebu vzájemné spolupráce

Kompetence občanské:

Učíme žáky k odmítavému postoji projevům rasismu, xenofobie a nacionalismu a vedeme je k ohleduplnému chování ke svému okolí a ochotě pomoci v různých situacích

- ✚ postupy: -v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivaci
- ✚ snažíme se jít žákům kladným příkladem

Kompetence pracovní:

Vedeme žáky k dovednosti používat při práci vhodné materiály a získávání potřebných údajů

- ✚ postupy: -vedeme žáky k ekonomickému rozvržení času:studium - volnočasové aktivity
- ✚ zdůrazňujeme možnost lepšího pracovní uplatnění při dobré znalosti cizího jazyka

Průřezová témata

Průřezová témata, která prolínají učivem v jednotlivých obdobích, jsou uvedena v tabulce.

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</p> <p>Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje</p> <p>Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova</p> <p>Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění</p> <p>Používá abecední slovník, učebnice</p>	<p>Gramatika Člen určitý a neurčitý Slovesa: haben, sein, heißen Přítomný čas pravidelných sloves Pořádek slov ve větě oznamovací, tázací Přídavná jména v přísudku Základní číslovky 1-12</p> <p>Tematické okruhy a komunikační dovednosti Pozdravy a představení Abeceda Barvy Moje rodina Dny v týdnu Použití členů na otázku : Was ist das? Wie ist...?</p>	<p>Český jazyk Prvouka</p> <p>VDO – 12. Občanská společnost a škola MKV – 19. Kulturní diference EGS – 16. Evropa a svět nás zajímá 17. Objevujeme Evropu a svět 18. Jsme Evropané</p>

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

2. období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</p> <p>Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.</p> <p>Čte nahlas a plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu.</p> <p>Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.</p> <p>Používá dvojjazyčný slovník.</p> <p>Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.</p> <p>Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</p> <p>Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.</p> <p>Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</p>	<p>Gramatika Členy Rozkazovací způsob Předložky Osobní zájmena Přivlastňovací zájmena Jednotné a množné číslo podst.jmen Přítomný čas pravidelných sloves Modální sloveso: können Vazba: Ich möchte....</p> <p>Tematické okruhy a komunikační dovednosti Pozdravy a poděkování Čísla 0 - 100 Adresa Moje rodina Časové údaje Škola, třída, školní pomůcky, instrukce ve třídě Barvy</p> <p>Domácí zvířata a zvířata ve volné přírodě Německy mluvící země Nakupování a ceny Další časové údaje Určování času Můj denní režim Moje záliby Sport Popis osob Svátky: Ostern, Weihnachten,... .... Tradice a zvyky</p>	<p>Český jazyk Přírodověda Vlastivěda</p> <p>MKV – 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy 21. Etnický původ</p> <p>EGS – 16.Evropa a svět nás zajímá 17. Objevujeme Evropu a svět 18. Jsme Evropané</p> <p>OSV- 6. Poznávání lidí 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace 9. Kooperace a kompetice</p> <p>EV – 24. Ekosystémy</p>

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.</p> <p>Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky</p> <p>Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.</p> <p>Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</p> <p>Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.</p> <p>Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy Umí se představit a umí představit lidi navzájem, umí formulovat dotaz, vyjádřit stanovisko, radu i lítost, omluvu. Sestaví stručný životopis, zformuluje plány do budoucna, Vyjádří žádost, gratulaci, krátký dopis, recept, nákupní seznam Dokáže popsat obrázek</p> <p>Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty</p> <p>Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného</p>	<p>Gramatika Přítomný čas nepravidelných sloves,sloves s odlučitelnou předponou Préteritum,perfektum vybraných sloves Rozkazovací způsob Budoucí čas Nepravidelná slovesa Další modální slovesa Trpný rod Otázky doplňovací a zjišťovací Podmínkové věty Vedlejší věty Ukazovací zájmena Přídavná jména – skloňování Přídavná jména -stupňování Příslovce-stupňování Řadové číslovky Složená slova Ustálená slovní spojení:vazba „es gibt“,..... Všeobecný podmět „man“ Slovesa s odlišnou vazbou od češtiny Zájmenná příslovce</p> <p>Tematické okruhy Dopis Životopis Způsoby trávení volného času Roční období a měsíce,počasí Nakupování Ochrana životního prostředí Zdraví.U lékaře.Zdravý životní styl Jídlo,národní speciality Stručné reálie německy mluvících zemí Geografické názvy,cestování</p>	<p>Český jazyk Přírodověda Vlastivěda</p> <p>OSV - 2.Sebepoznávání a sebepojetí 4.Psychohygienu 5. Kreativita 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace</p> <p>VDO – 13.Občan, občanská společnost a stát EV - 26 .Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EGS – 27.Vztah člověka k prostředí 16.Evropa a svět nás zajímá 17. Objevujeme Evropu a svět</p>

<p>textu, promluvy i konverzace</p> <p>Vyžádá jednoduchou informaci</p> <p>Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</p> <p>Umí nakupovat, telefonovat, dokáže se zeptat na cestu a také ji popsat, dokáže popsat subjektivní zdravotní stav, Umí si objednat jídlo v restauraci Domluví si schůzku</p>	<p>Moje plány do budoucna</p>	<p>MKV - 18. Jsme Evropané 19. Kulturní diference 22. Multikultura</p> <p>MDV - 30. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
---	-------------------------------	---

4.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

4.2.1. MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

V základním vzdělávání je vzdělávací oblast vzdělávacího oboru **Matematika** především založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah tohoto oboru je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. V dalším tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Ve třetím tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah, zdokonalovat svůj grafický projev. Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.

Formy a místo realizace, časová dotace v 1. a 2. období:

Výuka je realizována na Dětské psychiatrické klinice FN Motol (DPK) a na dětském lůžkovém oddělení FN Motol (LO).

Na DPK i na LO se vyučovací předmět **Matematika** vyučuje ve všech ročnících 1. a 2. období 5x týdně.

Na DPK výuka probíhá v jedné učebně pro všechny ročníky 1. i 2. období. Práce ve třídě je **hlavně individuální**, skupinová či frontální a je závislá na počtu žáků jednotlivých ročníků.

Na lůžkovém oddělení záleží na aktuálním zdravotním stavu žáka. Buď individuální výuka probíhá u lůžka hospitalizovaného žáka nebo ve skupině s ostatními mobilními žáky v prostorách LO (herna, jídelna).

Žáci pokračují ve svém učivu z kmenové školy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Učitel pomáhá žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení, vést žáky k všestranné a účinné komunikaci, rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých, připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti a pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

Kompetence učení:

- + snažíme se vytvářet kladný vztah k učení
- + vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- + podporujeme různé způsoby dosažení cíle
- + rozlišujeme základní od podružného
- + uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- + motivujeme k učení – snažíme se vytvářet situace, v nichž má žák radost z učení
- + při hodnocení používáme v převaze pozitivní prvky
- + vedeme žáky s sebehodnocení
- + učíme trpělivosti, povzbuzujeme
- + ve vhodných případech se snažíme, aby žák realizoval vlastní nápady
- + učíme žáky pracovat s chybou
- + rozvíjíme logickou paměť žáků
- + snažíme se dát šanci žákům prožít úspěch

Kompetence řešení problému:

- + učíme žáky nebát se problémů, problém není hrozba, ale výzva – podporujeme různé netradiční způsoby řešení problémů – problémové situace a úlohy z praktického života
- + využívat vlastních zkušeností a týmové spolupráce, rozvíjet logické myšlení při řešení problému
- + podporujeme využívání všech možných zdrojů – ústních, tištěných, mediálních a počítačových, internetu, aby je uměli vyhledávat, třídít a vhodným způsobem využívat

Kompetence komunikativní:

- + klademe důraz na to, aby žáci dokázali naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně
- + budujeme pravidla oboustranné komunikace mezi dětmi i ostatními dospělými
- + využívat informativní a komunikativní prostředky

Kompetence sociální a personální:

- + snažíme se budovat pozitivní klima
- + vedeme žáky k ohleduplnosti a vzájemné úctě
- + vedeme žáky k respektování a podílení se na dodržování společenských pravidel chování

- + jsme nápomocni při vytváření pozitivní představy o sobě samém, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj, učíme žáky kriticky hodnotit svou práci
- + snažíme se základům týmové práce
- + učíme odmítavému postoji k tomu, co narušuje dobré vztahy
- + netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování
- + nabádáme k ochraně životního prostředí a zdraví

Kompetence občanské:

- + učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí a individuální rozdíly
- + vcítit se do situace ostatních lidí
- + vést žáky k vlastnímu postoji a úctě k ostatním lidem
- + vést žáky k zodpovědnosti za vlastní zdraví

Kompetence pracovní:

- + snažíme se být nápomocni při vyhodnocování schopností a možností žáků vyplývajících z jejich zdravotního stavu při výběru jejich profesní orientace
- + vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- + seznamujeme žáky přiměřeně jejich věku a zdravotnímu stavu s různými profesemi

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

1.období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p>obor přirozených čísel do 1 000 (+ ; - ; =)</p> <p>zápis čísla v desítkové soustavě</p> <p>číselná osa</p> <p>malá násobilka</p> <p>slovní úlohy, rovnice</p> <p>jednotky času a převody</p> <p>závislosti a jejich vlastnosti</p> <p>tabulky</p> <p>délka úsečky; jednotky délky a převody základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, trojúhelník, obdélník, čtverec základní útvary v prostoru – pozná jehlan a kužel</p> <p>osově souměrné útvary</p>	<p>OSV - 1. Rozvoj schopností a poznávání 2. Sebepoznání a sebepojetí 3. Seberegulace a sebeorganizace 4. Psychohygienu 5. Kreativita 6. Poznávání lidí 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace 9. Kooperace a kompetice 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 11. Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO – 12. Občanská společnost a škola 13. Občan, občanská společnost a stát</p> <p>MKV – 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy 21. Etnický původ 22. Multikulturalita 23. Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>EV - 25. Základní podmínky života 26. Lidské aktivity a problémy životního prostředí 27. Vztah člověka k prostředí</p> <p>ČJ – psaní, čtení s porozuměním PRV - společnost, příroda, svět VV - nákresy, návrhy PČ - práce s papírem, dřívky (špejle)</p>

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

2.období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - zná jednotky hmotnosti, délky, objemu, času a jejich převody - umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru, používá kalkulátor ke kontrole - zná římské číslice I až X, L, C, D, M - zná pojem zlomek - pozná a dokáže vyznačit polovinu, třetinu, čtvrtinu <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - umí vyhledávat údaje v jízdním řádu a řešit slovní úlohy s časovými údaji <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením 	<p>obor přirozených čísel do 1 000 000 násobení a dělení vlastnosti početních operací s přirozenými čísly písemné algoritmy početních operací</p> <p>jednotky</p> <p>práce s kalkulátorem</p> <p>římské číslice zlomky</p> <p>závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p> <p>základní útvary v rovině – kružnice, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec obvod a obsah obrazce</p>	<p>OSV - 1. Rozvoj schopností a poznávání 2. Sebepoznání a sebepojetí 3. Seberegulace a sebeorganizace 4. Psychohygiena 5. Kreativita 6. Poznávání lidí 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace 9. Kooperace a kompetice 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 11. Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO – 12. Občanská společnost a škola 13. Občan, občanská společnost a stát</p> <p>MKV – 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy 21. Etnický původ 22. Multikulturalita 23. Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>EV - 25. Základní podmínky života 26. Lidské aktivity a problémy životního prostředí 27. Vztah člověka k prostředí</p> <p>ČJ - psaní, čtení s porozuměním PŘ,VL - společnost, příroda, svět VV - nákresy, náčrty</p>

<p>délka jeho stran - sestrojí rovnoběžky a kolmice - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p> <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<p>vzájemná poloha dvou přímek v rovině osově souměrné útvary</p> <p>slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost</p>	<p>PČ - práce s papírem, dřívky (špejle)</p>
--	---	---

MATEMATIKA VE 3. OBDOBÍ

Vzdělávání v matematice je v tomto období zaměřeno na užití matematiky v reálných situacích, volba nejefektivnějšího řešení a osvojení pojmů, matematických postupů, na práce s daty. Rozvíjí se abstraktní a exaktní myšlení, prostorová představivost. Žáci se učí porozumění základním myšlenkovým postupům a logickému a kritickému usuzování.

Formy realizace a časová dotace:

Výuka v naší škole je realizována na Dětské psychiatrické klinice (DPK) a lůžkové části dětské nemocnice (LČ)

Na DPK probíhá výuka čtyři hodiny týdně od 6. do 9. ročníku v jednotlivých třídách. Práce ve třídách je skupinová, frontální, případně individuální a je závislá na počtu žáků. Z léčebných důvodů jsou často do výuky zařazováni i pacienti, kteří již dokončili povinnou školní docházku. Pro tyto žáky často vytváříme specifickou náplň výuky.

Na LČ probíhá výuka podle délky hospitalizace (2krát nebo 3krát týdně). Dle aktuální situace dítěte je výuka individuální nebo skupinová. Na některých odděleních, kde není možná fyzická přítomnost učitele, se uplatňuje výuka pomocí internetu.

Vždy rozhoduje, kterému učivu se žák naposledy věnoval ve své kmenové škole.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- ✚ vedeme žáky k vyhledávání, třídění, zpracovávání a propojování jednotlivých matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- ✚ pomáháme vytvářet zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- ✚ učíme je používat odbornou terminologii
- ✚ využíváme prostředků výpočetní techniky
- ✚ zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům sami žáci
- ✚ vedeme žáky k plánování jednotlivých postupů a úkolů
- ✚ zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů řešení
- ✚ zadáváme úkoly, kde se dají využít informační a komunikační technologie
- ✚ vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- ✚ vedeme žáky k uvědomění si, že realita je složitější než matematický model
- ✚ učíme žáky rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, k hledání, a zvolení postupu řešení
- ✚ Učíme žáky pracovat s chybou jako s možností, jak ukázat chyby zvoleného postupu a správnou cestu k řešení
- ✚ vedeme žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

- ✚ vedeme žáky ke vzájemné komunikaci, respektování názorů druhých (na DPK je možná , pouze při splnění podmínek: vhodný počet žáků se shodným probíraným učivem)
- ✚ učíme je formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě, ke komunikaci na odpovídající úrovni
- ✚ vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- ✚ podle potřeby pomáháme žákům

Kompetence sociální a personální

- ✚ vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a ochotě pomoci
- ✚ posilujeme jejich sebedůvěru ve vztahu ke svým vědomostem a dovednostem a podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- ✚ učíme žáky věcné argumentaci a schopnosti sebekontroly
- ✚ zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- ✚ vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- ✚ navozujeme situace, které vedou k pocitu zodpovědnosti žáků

Kompetence občanské

- ✚ vedeme žáky k formování volních a charakterových rysů, ke zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- ✚ vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- ✚ umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

✚ vytváříme pro žáky nejvhodnější způsob výuky

Kompetence pracovní

- ✚ vedeme žáky ke zdokonalování grafického projevu
- ✚ dbáme na dodržování bezpečného chování při práci s různými pomůckami, k efektivitě při organizování vlastní práce
- ✚ požadujeme dodržování dohodnuté kvality, termínů
- ✚ vedeme žáky k ověřování výsledků

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata, která jsou přiřazena k odpovídajícímu učivu v tabulkách.

VDO, MKV – není zařazena do tabulky, ale je zřejmé, že výchova demokratického občana je realizována ve všech částech výuky a souvisí se všemi ostatními užívanými kompetencemi stejně jako multikulturní výchova

OSV, MDV - důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost (práce s mapou, slevy, využití poměru,...)

EV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí,....

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

3. období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Žák</p> <p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vyhledává, vyhodnocuje, sbírá, třídí a zpracovává data - Porovnává soubory dat - Určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti - Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů <p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené 	<p>Rozšířené opakování.</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) <p>Desetinná čísla.</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání a zaokrouhlování čísel - početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - aritmetický průměr - převody jednotek <p>Dělitelnost přirozených čísel.</p> <ul style="list-style-type: none"> - násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - nejmenší společný násobek, největší společný dělitel <p>Racionální čísla.</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - složený zlomek 	<p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 5. Kreativita OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>/ Fy, Ch, D, ...numerické výpočty /</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 5. Kreativita OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>/ Fy, Ch, D, Z, ...numerické výpočty /</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 5. Kreativita OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>/ Fy, Ch, ..numerické výpočty /</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 3. Seberegulace a sebeorganizace OSV – 5. Kreativita OSV – 6. Poznávání lidí OSV – 8. Komunikace OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS – 17. Objevujeme Evropu a svět (porovnávání států, počtů obyvatel,..)</p>

poměrem, pracuje s měřítky map a plánů

- Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž užívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
- Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tématických a vzdělávacích oblastí

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce
- Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- Sestrojí rovnoběžky a kolmice
- Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu

- slovní úlohy

Celá čísla.

- čtení a zápis čísla
- zobrazení na číselné ose
- opačné čísla
- absolutní hodnota
- početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení)

Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost.

- pojem
- zvětšení a zmenšení v daném poměru
- postupný poměr
- rozdělení hodnoty v daném poměru
- měřítko
- přímá a nepřímá úměrnost
- trojčlenka
- slovní úlohy

Procenta.

- pojem
- základ, procentová část, počet procent
- promile
- slovní úlohy

EV – 25. Základní podmínky života (ochrana životního prostředí)

/ Fy, ... numerické výpočty /

OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání
OSV – 5. Kreativita
OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

/ Fy, Ch, ... numerické výpočty /

OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání
OSV – 5. Kreativita
OSV – 9. Kooperace a kompetice (práce s mapou, užití poměru v domácnosti)
OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
OSV – 11. Hodnoty, postoje, praktická etika (práce s mapou, užití poměru...)

/ Fy ... vztahy mezi veličinami
Ch ... výpočty pomocí trojčlenky
Z ... měřítko plánu a mapy /

OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání
OSV – 5. Kreativita
OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

/ Ch, ... numerické výpočty, Z... údaje o

souměrnosti útvaru překládáním papíru

- Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku
- Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- Načrtne a sestrojí rovinné útvary
- Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- Načrtne a sestrojí síť základních těles
- Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Výrazy.

- číselné výrazy
- proměnná
- výrazy s proměnnou
- úpravy výrazů
- úpravy výrazů pomocí vzorců
- rozklad výrazů na součin
- pojem lomených výrazů
- početní operace s lomenými výrazy (sčítání, odčítání, násobení, dělení)

Druhá mocnina a odmocnina.

- pojem
- čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin
- určování pomocí tabulek a kalkulačky
- pojem reálného čísla

Mocniny s přirozeným mocnitelem.

- čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem
- zápis čísla pomocí mocnin deseti
- početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem

Lineární rovnice, rovnice s neznámou ve jmenovateli. Soustavy rovnic.

- rovnost
- ekvivalentní úpravy
- lineární rovnice
- slovní úlohy
- soustavy dvou lineárních rovnic o dvou neznámých
- slovní úlohy řešené pomocí soustavy rovnic

státech/

OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání
OSV – 5. Kreativita
OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání
OSV – 5. Kreativita
OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
/D...dějiny Egypta, Řecka/

OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání
OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

/ Fy,...zápis jednotek, fyzikální veličiny /

OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání
OSV – 2. Sebepoznání a sebepojetí
OSV – 4. Psychohygiena (rozumové zpracování problému)
OSV – 8. Komunikace
OSV – 9. Kooperace a kompetice (seberegulace v situaci nesouhlasu)
OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	<p>Nerovnice, soustavy nerovnic. - nerovnost - lineární nerovnice - soustava lineárních nerovnic</p> <p>Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů. - základní statistické pojmy - základní charakteristiky statistického souboru</p> <p>Funkce. - pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární funkce (přímá úměrnost)</p> <p>Finanční matematika. - základní pojmy finanční matematiky</p> <p>Základní pravidla rýsování. - druhy čar, technické písmo</p> <p>Geometrické útvary v rovině. - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh, čtverec, obdélník....</p>	<p>OSV – 11. Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 5. Kreativita OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – 27. Vztah člověka k prostředí (stav ovzduší) EGS – 17. Objevujeme Evropu a svět (statistické údaje o počtu obyvatel, průmyslu, zdravotnictví, ...)</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 5. Kreativita OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV – 11. Praktická etika (čtení z grafu, jízdní řády)</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV – 11. Praktická etika (mzda, úrok,...) /Z...třídění údajů/ OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 5.Kreativita</p>
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - trojúhelník : pojem a druhy <ul style="list-style-type: none"> : vnitřní a vnější úhly : těžnice, střední příčky, výšky : kružnice opsaná a vepsaná : shodnost trojúhelníků : trojúhelníková nerovnost : konstrukce : obsah trojúhelníku - Pythagorova věta: pojem <ul style="list-style-type: none"> : výpočet délek stran pravoúhlého trojúhelníku <ul style="list-style-type: none"> : užití Pythagorovy věty - kruh, kružnice : délka kružnice <ul style="list-style-type: none"> : obsah kruhu : vzájemná poloha přímky a kružnice : vzájemná poloha dvou kružnic : Thaletova kružnice - rovnoběžníky : pojem <ul style="list-style-type: none"> : vlastnosti : rozdělení : konstrukce : obvod a obsah - lichoběžník : pojem a konstrukce Úhel a jeho velikost. - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření jeho velikosti - ostrý, tupý, přímý a pravý úhel 	<p>OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV – 11. Praktická etika (plány)</p> <p>MDV - 34. Práce v realizačním týmu</p> <p>/F...měření délky/</p> <p>/D...starověké státy a rozvoj věd/</p> <p>/D...věda ve starověkém Řecku/</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání</p> <p>OSV – 5. Kreativita</p> <p>OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly - mnohoúhelníky: pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod) <p>Osová souměrnost. Středová souměrnost.</p> <ul style="list-style-type: none"> - osová souměrnost - osově souměrné útvary -středová souměrnost -středově souměrné útvary <p>Povrch a objem, tělesa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky obsahu - jednotky objemu - kvádr, krychle, jejich sítě - povrch krychle a kvádrů (pojem hranol) - objem krychle a kvádrů - zobrazování těles - válec, kužel, jehlan, koule : pojem (povrch a objem) <p>Konstrukční úlohy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - konstrukční úlohy (náčrt, popis konstrukce, vlastní konstrukce, ověření správnosti) 	<p>/Z...určování zeměpisné polohy/</p> <p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 5, Kreativita OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 5. Kreativita OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (zavlažování pozemku,..) OSV – 11. Praktická etika (objem bazénu, nádrže, spotřeba materiálu, ..) /F,CH...jednotky objemu/ /Př...krystalové mřížky/ OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání OSV – 4. Psychohygienu (rozumové zpracování problému) OSV – 5. Kreativita OSV – 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV – 33. MDV – 34. Práce v realizačním týmu</p>
--	--	--

4.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

4.3.1. INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět ICT realizován v 1. a 2. období v určeném ročníku po jedné hodině týdně. (všichni žáci v 1.období získají základy práce na počítači pro vstup na 2. stupeň nebo pro výstup na víceleté gymnázium, v 2.období pro výstup na střední školy)

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem a s tabulkami. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Formy realizace: přizpůsobení látky kmenové školy

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod. tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- zadáme úlohy a projekty tak, aby si žáci osvojili tvořivý přístup při jejich řešení, učili se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vedeme žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky při komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- Vedeme je k dodržování vžitých konvencí a pravidel při komunikaci (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- ✚ Vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- ✚ Zveme žáky k hodnocení jejich prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- ✚ seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- ✚ vedeme je při zpracovávání informací ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- ✚ vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- ✚ využíváme ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

2.období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	Postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do a odhlášení ze sítě	
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software a postupuje poučeně v případě jejich závady	HW - HARDWARE Skříň (základní jednotka) – procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (disketová, CD, DVD) Periferie – klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skener, reproduktory, ...	
Chrání data pře poškozením, ztrátou, zneužitím	SW – SOFTWARE = programy	Příklady výukových programů pro různé předměty. VDO/12 – SW pirátství
	Práce s klávesnicí a myší - části klávesnice - pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení	
Pracuje s textem a obrázky v textovém a grafickém editoru	Grafika - programy na tvorbu obrázků - uložení vytvořeného obrázku nebo změny, otevření obrázku - základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...)	Matematika – plošné objekty. OSV/5 – kreativita
Pracuje s textem a obrázky v textovém a grafickém editoru	Textové editory pojem: textové editory (příklady: T602, NotePad, Write, Word ...) - uložení, otevření souboru - pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) - označení části textu do bloku - psaní, oprava textu (vel. pís. s diakritikou, další znaky) - základní typografická pravidla (psaní mezer za interpunkčními a dalšími znaky) - písmo – typ, velikost, tučné, kurzíva, - podtržené,	

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
	barva (panel nástrojů) - zarovnání odstavce (panel nástrojů) - vložení obrázku - WordArt, klipart – - formát obrázku (velikost, barvy a čáry - výplň a ohraničení)	
Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Internet: - co to je, kdy vznikl, služby Internetu	MDV/28 – kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů EGS/16 – vyhledávání a komunikace informací o světě MKV/22 – komunikace s lidmi z růz. kultur
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	El. Pošta = e-mail - vztah k Internetu - pojem: poštovní programy (příklady: - - Pegasus Mail, MS Outlook, MS Outlook Express) spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv a mazání zpráv	OSV/8 – pravidla komunikace
Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	WWW = world wide web = web: - vztah k Internetu - pohyb po webu: přes hypertextové odkazy, známá adresa jednoduché vyhledávání - ukládání z webu: obrázek	Vyhledávání webových stránek - témata z různých předmětů. VDO/32 – svoboda slova (i jeho nebezpečí), pluralita názorů

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

3.období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Přihlášení a odhlášení ze sítě. Bezpečnost práce v síti (hesla).	
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software a postupuje poučeně v případě jejich závady	- HW – základní jednotka (procesor, pevný disk, operační paměť, mechaniky + vnější paměťová média, karty, porty, zdroj, základní deska) - jednotky: výkon procesoru (Hz), kapacita - HARDWARE – SOFTWARE paměti (B) a jejich násobky (K, M, G, T) - HW – periferie (klávesnice, myš, monitor, tiskárny, reproduktory, ...) - SW – operační systémy, aplikace, utility, antivirové programy, komprimační programy	Výukové programy. VDO/12 – SW pirátství
	Práce se složkami a soubory: - postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky)	
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	Internet: - co to je, kdy vznikl, služby Internetu (e-mail, www, el. Konference, e-banking, ... příp. telnet, ftp)	EGS/16 – vyhledávání a komunikace informací o světě, MKV/22 – komunikace s lidmi z různých kultur
	El. Pošta = e-mail - přístup k poště (samostatná služba, přes web. rozhraní) - poštovní programy - spuštění programu Pegasus Mail - napsání zprávy, čtení došlé zprávy, smazání došlé zprávy - odpověď (Reply) a poslat kopii došlé zprávy dál (Forward) - připojení přílohy (Attachment) k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy	OSV/8 – pravidla komunikace

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</p> <p>Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</p>	<p>WWW = world wide web = web:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy: hypertext, multimediální - pohyb po webu: <ul style="list-style-type: none"> přes hypertextové odkazy známá adresa vyhledávání - ukládání z webu: <ul style="list-style-type: none"> obrázek celá stránka vykopírování části textu 	<p>Web jako informační zdroj o tématech probíraných i v jiných předmětech.</p> <p>VDO/12 – svoboda slova (i nebezpečí), pluralita názorů</p>
<p>Ovládá práci s grafickými a textovými editory a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</p> <p>Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</p>	<p>Textové editory – Word</p> <ul style="list-style-type: none"> - otevření, uložení změn, uložení jako (na jiné místo, pod jiným jménem) - pohyb v dokumentu, označení části textu (klávesnice, myš) - pojmy: slovo, věta, odstavec – jak je chápe Word, zobrazení netisknutelných znaků změna vlastností písma (panel nástrojů, menu: Formát – Písmo) - psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) - změna vlastností odstavce (panel nástrojů, menu: Formát – Odstavec) - vložení obrázku (klipart, WordArt, automatické tvary, obrázek ze souboru do textového pole), nastavení vlastností: pravé tl. myši – Formát objektu (velikost, barvy a čáry, obtékání), vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do Wordu pojmy: buňka, řada, sloupec - vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky vč. Přidávání a ubírání řad nebo 	

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
	sloupců - spolupráce s Excesem	
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	Tabulkové procesory – Excel - k čemu jsou tabulkové procesory pojmy: sešit, list, řada, sloupec, buňka pohyb mezi sešity, mezi listy, na listu označení řady, sloupce, buněk zadávání údajů - vzhled tabulky – Formát – Buňky (formát čísla, písmo, zarovnání, ohraničení, stínování) - vložení řady, sloupce, buněk, sloučení buněk, rozdělení buněk - jednoduché vzorce (součet, rozdíl, násobení, dělení) - pojem: graf, vytvoření grafu, úprava vzhledu a vlastností grafu - vložení tabulky a grafu do Wordu	Matematika – jednoduché početní operace, grafické znázornění dat - grafy

4.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4.4.1. PRVOUKA V 1. OBDOBÍ VLASTIVĚDA A PŘÍRODOVĚDA VE 2. OBDOBÍ

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu prvouka

Vyučovací předmět prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, vytvářet pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole a domovu. Průběžně se učí pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase.

Formy realizace a časová dotace

Vyučovací jednotka na lůžkovém oddělení probíhá převážně jako individuální vyučování. Obsahem je kombinace následujících prostředků výuky: výklad, četba, práce s textem, samostatná práce, výukové programy na PC.

Obsahem je kombinace následujících prostředků výuky: výklad, poslech, četba, práce s textem, samostatná práce, výukové programy na PC.

Na oddělení DPK se realizuje formou běžné vyučovací hodiny dvě hodiny týdně.

Na lůžkových odděleních se žáci vyučují prvouku jednou týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence komunikativní:

- ✚ Učíme žáka vhodně reagovat na promluvy druhých, využívá komunikační prostředky pro účinnou komunikaci s okolím
- ✚ postupy: -vedeme žáky ke zvládnutí komunikace v každodenních životních situacích
-vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, sebe a ostatních lidí

Kompetence sociální a personální:

- ✚ Vedeme žáky k využívání získaných komunikačních dovedností k vytváření vztahů
- ✚ postupy: -vedeme žáky ke kritickému hodnocení vlastní práce
-podporujeme potřebu vzájemné spolupráce

Kompetence občanské:

- ✚ Chová se ohleduplně ke svému okolí, je ochoten pomoci v různých situacích

- ✚ postupy: -v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace
-snažíme se jít žákům kladným příkladem

Kompetence k učení:

- ✚ Učíme vyhledávat a třídit informace k probíraným tématům prvouky
- ✚ postupy: -vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
-učíme práci s chybou

Kompetence pracovní:

- ✚ Vedeme k vytváření si základní pracovních návyků
- ✚ Postupy: -vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
-důsledně vedeme k dodržování etických pravidel

Kompetence k řešení problémů:

- ✚ Učíme žáka reagovat na různé problémy běžného života a dokáže zhodnotit správný způsob řešení
- ✚ postupy: -vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a logickému myšlení
-podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů
-vedeme je k prezentaci svých názorů a myšlenek

Průřezová témata

Průřezová témata, která prolínají učivem, jsou uvedena v tabulce

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

1. období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</p> <p>začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popise změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p> <p>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p> <p>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</p> <p>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p> <p>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</p> <p>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p> <p>pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</p> <p>uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost</p>	<p>domov škola obec/město/, Praha a okolí obec, místní a okolní krajina, světové strany</p> <p>Památky Prahy</p> <p>Člověk Rodina Soužití lidí Chování lidí, právo a spravedlnost Lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, osobní bezpečí</p> <p>Určování času-čas jako fyzikální veličina,dějiny jako časový sled událostí, režim dne a roční období Současnost a minulost v našem životě-státní svátky a významné dny Báje a pověsti</p>	<p>VDO-12: Občanská společnost a škola EV-27:Vztah člověka k prostředí VDO-13:Občan, občanská společnost a stát</p> <p>MKV-20:Lidské vztahy MKV-23:Princip sociálního smíru a solidarity OSV – 7:Mezilidské vztahy</p> <p>Matematika-zápis a měření jednotek</p>

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p> <p>Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>Látky a jejich vlastnosti - třídění látek , změny látek a skupenství, vlastnosti Voda a vzduch- oběh vody v přírodě,význam pro život Nerosty a horniny,půda Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p> <p>Lidské tělo- životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce Péče o zdraví, zdravá výživa- denní režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, hygiena Osobní bezpečí- bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace</p>	<p>EV-25:Základní podmínky života EV-26:Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSV-1:Rozvoj schopností a poznávání OSV-6:Poznávání lidí</p>

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

2.období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME -určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu -určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě -rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli -vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického -zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích -rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p> <p>LIDÉ KOLEM NÁS -vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, městě -rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky</p>	<p>-okolní krajina, místní oblast, region zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na životní prostředí -regiony ČR- Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod -naše vlast- základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly -Evropa a svět –kontinenty, evropské státy -mapy</p> <p>-rodina -soužití lidí -chování lidí -vlastnictví: soukromé, veřejné, osobní, společné -právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dítěte -kultura: podoby a projevy kultury, kulturní instituce -základní globální problémy: významné sociální</p>	<p>EV – 26: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – 27: Vztah člověka k prostředí VDO – 13: Občan, občanská společnost a stát EG S – 16: Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSV -1: Rozvoj schopností a poznávání OSV – 7: Mezilidské vztahy VDO – 15: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV – 20: Lidské vztahy EV – 27. Vztah člověka k prostředí</p>

-rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
 -rolišuje základní formy vlastnictví;používá peníze v běžných situacích
 -poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce, města

LIDÉ A ČAS

-pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy
 -jako informační zdroj pro pochopení minulosti využívá žákovskou knihovnu a internet;zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
 -rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti
 -srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti
 -objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY

-objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověk
 -vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

problémy

-orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období
 -současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
 -regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
 -báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

-látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
 -voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

MDV – 29: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

OSV – 1: Rozvoj schopností a poznávání
 EV- 27: Vztah člověka k prostředí

-zkoumá základní společenstva, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
 -porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
 -zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

-využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
 -rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
 -účelně plánuje svůj čas pro učení, práci,

-nerosty a horniny, půda- některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
 -Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období
 -rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka
 -životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
 -rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
 -ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

-lidské tělo – základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
 -partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS
 -péče o zdraví – nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena- stres a jeho rizika
 -návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty
 -osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace/šikana, týrání atd./, brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci
 -situace hromadného ohrožení

OSV – 4: Psychohygiena

4.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

4.5.1.DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu, a obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu.

Výuka je zaměřena na orientaci v historickém vývoji, pochopení historických událostí, vliv osobností na dějiny, práci s historickými mapami a odpovídajícími historickými dokumenty. Žáci jsou vedeni k tomu, aby rozvíjeli schopnosti samostatně získávat poznatky z dostupných zdrojů (např. internet, historické dokumenty v TV, četba historické beletrie,...). Žáci si mají v hodinách uvědomit, že historie není uzavřenou minulostí, ale je kladením otázek, jimiž se současnost ptá po svém vlastním charakteru. Cílem předmětu je naučit žáky získávat z dostupných zdrojů informace o historických skutečnostech, orientovat se v historickém čase a prostoru, komunikovat a prezentovat výsledky své práce. Souběžně by však měli pochopit, že fakta jsou pouze prostředkem, nikoli cílem výuky dějepisu. Žáci nemusí znát podrobnou chronologii jednotlivých událostí, měli by však porozumět jejich podstatě a smyslu, příčinám i důsledkům. Žáci se učí srovnávat jednotlivé epochy a dějinné zvraty a snaží se pochopit základní odlišnosti i vazby mezi nimi. Výuka dějepisu by u žáků měla též rozvíjet schopnost diskutovat a obhajovat svůj názor.

Žáci se v hodinách dějepisu seznámí s těmito tematickými oblastmi: Člověk v dějinách; Počátky lidské společnosti; Nejstarší civilizace: kořeny evropské kultury; Křesťanství a středověká Evropa; Objevy a dobývání. Počátky nové doby; Modernizace společnosti; Moderní doba; Rozdělený a integrující se svět.

Formy realizace a časová dotace :

Dějepis je vyučován formou jednotlivých vyučovacích hodin v klasické třídě (Dětská psychiatrická klinika) nebo na jednotlivých lůžkových odděleních (výuka ve skupinách, popř. individuálně). Obsahem je kombinace následujících prostředků výuky : výklad, práce s mapou, encyklopediemi, četba, práce s textem, samostatná práce, diskuse, hry, sledování historických dokumentů TV, internet – projekt „Škola za školou“.

Předmět dějepis je vyučován na 2. stupni v 6. až 9. ročníku vždy po jedné hodině týdně na lůžkovém oddělení, na DPK je časová dotace 2 vyučovací hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků :

Kompetence k učení :

- ✚ snažíme se vytvářet kladný vztah k učení
- ✚ vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání,
- ✚ vedeme žáky k samostatnému získávání a vyhodnocování informací z různých zdrojů
- ✚ zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů

- ✚ vedeme žáky k celoživotnímu zájmu o historii

Kompetence k řešení problému:

- ✚ vedeme žáky k poznatku, že historie je výsledek různých variant řešení historických situací
- ✚ nabízíme žákům reálné příklady toho jak významné osobnosti řešily různé problémové situace.
- ✚ zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika,)
- ✚ zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením

Kompetence komunikativní :

- ✚ vedeme žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- ✚ učíme žáka naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat
- ✚ nabízíme žákům možnost zapojovat se do diskuse na historická témata
- ✚ učíme žáka získávat informace z různých zdrojů a vedeme jej k uvědomění, že ne všechny informační zdroje jsou spolehlivé

Kompetence sociální a personální :

- ✚ dodáváme žákům sebedůvěru
- ✚ podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- ✚ snažíme se budovat pozitivní klima
- ✚ vedeme žáky k ohleduplnosti a vzájemné úctě

Kompetence občanské :

- ✚ nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení nutnosti chránit kulturní památky a historické dědictví
- ✚ umožňujeme žákům na příkladech z historie pochopit, kam může vést nerespektování přesvědčení druhých lidí
- ✚ vedeme žáky k vcítění se do konkrétních situací historických osobností i obyčejných lidí
- ✚ vedeme žáky k pochopení a vcítění se do hrůz válečných konfliktů a k uvědomění si nutnosti odmítat psychické i fyzické násilí

Kompetence pracovní :

- ✚ požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce
- ✚ umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- ✚ vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty: zeměpis (orientace v prostoru, územní rozsah států...), matematika, fyzika, přírodopis, chemie (vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky...), jazyky (významní spisovatelé a jejich tvorba,...), občanská výchova (člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,...), výtvarná výchova (umělecké slohy - významné osobnosti)...Vyučovacím

předmětem prolínají všechna průřezová témata, nejvíce jsou zastoupena témata z oblasti Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní a Environmentální výchova.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata mezipředmětové vztahy
	Člověk v dějinách	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<ul style="list-style-type: none"> - význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny -časová přímka, kalendář – orientace na časové ose, mapě 	<p>OV – čas Fy – Měření času Z – práce s mapou</p> <p>MV - 32 Fungování a vliv médií ve společnosti</p>
	Počátky lidské společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik světa a zrození člověka - doba kamenná, bronzová a železná - stěhování národů 	<p>Př – člověk</p> <p>EV - 27 Vztah člověka k prostředí OSV – 5 Kreativita; 7 Mezilidské vztahy; 8 Komunikace; 9 Kooperace a kompetice; 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Z - světadíly EGS – 17 Objevujeme Evropu a svět</p>
	Nejstarší civilizace: kořeny evropské kultury	

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> - nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - antické Řecko a Řím - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím - vznik křesťanství 	<p>ČJ – eposy, starověké báje a pověsti EV – 25 Základní podmínky života</p> <p>VDO – 15 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; 13 Občan, občanská společnost a stát ČJ – mluvní cvičení, řečnictví M – Pythagorova věta F – Archimédův zákon</p> <p>EGS – 17 Evropa a svět nás zajímá MKV – 20 Lidské vztahy ČJ – Bible Z – orientace na mapě</p>
	Křesťanství a středověká Evropa	

<p>- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</p> <p>- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti</p> <p>- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</p> <p>- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</p> <p>- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</p>	<p>- nové osídlení Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu</p> <p>- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)</p> <p>- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě</p> <p>- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy</p> <p>- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev</p> <p>- kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost</p>	<p>EGS – 16 Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Z – náboženské oblasti</p> <p>MKV – 21 Etnický původ</p> <p>Z – orientace na mapě</p> <p>ČJ – první písemné památky, české pověsti, kroniky</p> <p>OV - národ, vlast, čeští církevní patroni</p>
	<p>Objevy a dobývání. Počátky nové doby</p>	
<p>- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</p> <p>- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</p> <p>- popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</p> <p>- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho</p>	<p>- renesance, humanismus, husitství</p> <p>- reformace a jejich šíření Evropou</p> <p>- zámořské objevy a počátky dobývání světa</p> <p>- v český stát za vlády Habsburků</p>	<p>ČJ – renesanční literatura</p> <p>OV - humanismus</p> <p>EGS – 17 Objevujeme Evropu a svět</p> <p>MKV – 19 Kulturní diferenciacce</p> <p>Z - Amerika</p> <p>ČJ – J. A. Komenský</p>

<p>postavení uvnitř habsburské monarchie</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> - třicetiletá válka a její důsledky - vznik absolutistických monarchií – Anglie, Francie, Německo, Rakousko - barokní kultura a osvícenství 	<p>EGS – 18 Jsme Evropané F – J. Kepler – zákony o pohybu planet F – I. Newton – zákony F – Pascalův zákon ČJ – baroko</p>
	<p>Modernizace společnosti</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích - na vybraných příkladech demonstruje 	<ul style="list-style-type: none"> - habsburská monarchie a české země v 18. století - vývoj v Anglii, Francii, Rusku a Prusku - vznik USA - Velká francouzská revoluce a napoleonské období - národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa - svět v 1. polovině 19. století - průmyslová revoluce v našich zemích, Rakousku a 	<p>EGS – 16 Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Z, AJ – Amerika, dějiny USA</p> <p>VDO – 13 Občan, občanská společnost a stát F – nová soustava jednotek</p> <p>ČJ - národní obrození, romantismus MV – 32 Fungování a vliv médií ve společnosti</p>

<p>základní politické proudy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií 	<p>Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus - proměny společnosti na konci 19. století 	<p>EV – 26 Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MKV – 20 Lidské vztahy</p> <p>VDO – 14 Formy participace občanů v politickém životě</p>
	<p>Moderní doba</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - první světová válka - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik ČSR - mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech - totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět - druhá světová válka - domácí a zahraniční odboj - mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - Československo v letech 1945 – 1948, únorový převrat 1948 	<p>ČJ – literatura o 1. sv. válce</p> <p>VDO – 13 Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OV – problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>MV – 32 Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>ČJ – literatura o 2. sv. válce</p> <p>OV – Významné mezinárodní organizace</p>
	<p>Rozdělený a integrující se svět</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> - postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků - vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) - Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - Česká republika na přelomu tisíciletí 	<p>ČJ – literatura 1. poloviny 20. století</p> <p>EV – 26 Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EGS – 18 Jsme Evropané</p> <p>VDO – 13 Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OV – Základy lidského soužití</p> <p>ČJ – literatura 2. poloviny 20. století</p>
--	---	--

4.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Obsah vyučovacího předmětu se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy, pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí a občanské a právní vědomí žáků, usiluje o vytvoření a upevnění jejich osobní i občanské odpovědnosti a motivuje je k aktivní účasti v životě demokratické společnosti.

Za cenné považujeme vedení žáků k práci s informacemi, které by měli umět vyhledat v učebnici, dostupné literatuře, v denním tisku i na internetu, spojit s vlastní zkušeností a vyvodit z nich závěry. Takto se podílet na vytváření hodnotové orientace žáků. Metody samostatné práce, zejména práce žáků na projektech, povede žáky k vytváření nových potřebných dovedností a zaujímání postojů. Naše úsilí směřuje k tomu, aby žáci pocíťovali potřebu aktivní účasti na získání aktuálních informací, aby dokázali vyslovit a obhájit svůj vlastní názor, nebyli lhostejní k otázkám současného života. Snaha propojit školní prostředí s problémovými situacemi každodenního života vedla k zařazení technik správného rozhodování, nácviku asertivního jednání, efektivního způsobu obrany při setkání s agresivitou a patologickými společenskými jevy.

Formy realizace a časové dotace

Předmět Občanská výchova je vyučován na druhém stupni v 6. – 9. ročníku, vždy po jedné hodině týdně. Je realizován formou jednotlivých vyučovacích hodin v klasické třídě (DPK), dále na lůžkových odděleních (výuka ve skupinách nebo individuální).

V hodinách Občanské výchovy jsou žáci seznamováni s těmito tematickými oblastmi: Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo, Mezinárodní vztahy a globální svět. Předmět je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty, zejména dějepisem (významné osobnosti, státní zřízení, platidla ...), zeměpisem (hospodářství, mezinárodní organizace, globální svět), českým jazykem (významní spisovatelé, jazyková kultura ...). Předmětem prolínají téměř všechna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova demokratického občana (VDO), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS), Multikulturní výchova (MV), Environmentální výchova (EV), Mediální výchova (MDV).

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky vybírat si a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojujovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti. Hodnotit získané poznatky, třídit a vyvozovat z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- ✚ vedeme žáky k tvořivému přístupu při řešení problému, umění vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umění nalézat řešení
- ✚ vedeme žáky ke kritické myšlení a jsou schopnosti hájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- ✚ učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- ✚ učíme je schopnosti naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat
- ✚ učíme je komunikovat na odpovídající úrovni
- ✚ učíme žáky využívat ke komunikaci vhodné technologie

Kompetence sociální a personální

- ✚ vedeme je k spolupráci v týmu, vzájemně si naslouchání a pomoci, k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- ✚ učíme je umět ohodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

- ✚ učíme žáky znalosti legislativy a obecných morálních zákonů a jejich dodržování
- ✚ vedeme je k respektování názorů ostatních
- ✚ učíme je formulování volních a charakterových rysů
- ✚ učíme je se zodpovědně rozhodovat podle dané situace

Kompetence pracovní

- ✚ učíme žáky efektivitě při organizování vlastní práce

Vzdělávací obsah: Člověk a společnost

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy od projevů nacionalizmu - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - zhodnotí nabídku kulturních institucí a vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a situacích ohrožení - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody a konflikty řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti, odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - posoudí a doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a cílů v rodině, ve škole, v obci 	<p>Naše vlast pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny</p> <p>Naše obec, region, kraj ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku, zajímavá a památná místa, místní tradice, významní rodáci</p> <p>Kulturní život rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty a tradice, masová kultura, masmédiá</p> <p>Lidská setkání přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti</p> <p>Vztahy mezi lidmi osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>Zásady lidského soužití morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí</p> <p>Naše škola život ve škole, práva a povinnosti žáků, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život</p>	<p>VDO 15. principy demokracie</p> <p>Dějepis slavné osobnosti</p> <p>EV 27. vztah člověka k prostředí</p> <p>MDV 28. kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSV 7. mezilidské vztahy</p> <p>OSV 6. poznávání lidí 10. řešení problémů, rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV 2. sebepoznání a sebepojetí</p> <p>ČJ jazyková kulturnost</p> <p>OSV 11. hodnoty, postoje</p>

Vzdělávací obsah: Člověk jako jedinec

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<p>Vnitřní svět člověka vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí</p> <p>Osobní rozvoj životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji</p> <p>Podobnost a odlišnost lidí projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady,</p>	<p>OSV 1. rozvoj schopností a poznávání 2. sebepoznání a sebepojetí</p> <p>11. hodnoty, postoje, praktická etika</p>

Vzdělávací obsah: Stát a hospodářství

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a uplatňuje ve svém jednání - dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi, se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se riziku hospodaření s penězi - vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí 	<p>Majetek a vlastnictví formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p> <p>Peníze funkce a podoby peněz, formy placení, rozpočet rodiny a státu, význam daní</p> <p>Principy tržního hospodářství nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání</p>	<p>OSV 11. hodnoty a postoje</p> <p>Dějepis platidla</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků pro občany ze státního rozpočtu - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti - na příkladu chování kupujících a prodávajících vylouží podstatu fungování trhu 	<p>Výroba, obchod, služby jejich funkce a návaznost</p>	<p>Zeměpis hospodářský zeměpis</p>
---	--	---

Vzdělávací obsah: Stát a právo

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů, státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vylouží smysl voleb do zastupitelstev a uvede příklady, jak tyto mohou ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva ostatních, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony, uvede příklady smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava, pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a 	<p>Právní základy státu znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR, ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce</p> <p>Státní správa a samospráva orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p>Principy demokracie znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, sociální dialog, politický pluralismus a jejich význam, význam a formy voleb do zastupitelstev</p> <p>Lidská práva základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, dokumenty, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p> <p>Právní řád ČR význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis</p> <p>Právo v každodenním životě</p>	<p>Dějepis lidská práva od otroctví k občanství</p> <p>VDO 13. občan, občanská společnost a stát 14. formy participace občanů v politickém životě 15. principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>EGS 17. objevujeme Evropu a svět</p>

trestný čin	důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, styk s úřady Protiprávní jednání druhy a postihy, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu	
-------------	---	--

Vzdělávací obsah: Mezinárodní vztahy, globální svět

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorizmu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání 	<p>Evropská integrace podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR</p> <p>Mezinárodní spolupráce ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace – RE, NATO, OSN</p> <p>Globalizace projevy, klady a zápory, významné globální problémy, způsoby jejich řešení</p>	<p>EGS 16. Evropa a svět nás zajímá 17. objevujeme Evropu a svět 18. jsme Evropané</p> <p>MDV 29. interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>Zeměpis mezinárodní organizace, globální svět</p>

4.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

4.6.1. PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Tato oblast zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům a jejich zákonitostem. Žáci poznávají přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast významně podporuje vytváření otevřeného myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obsah předmětu

- ✚ směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- ✚ poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním zákonům
- ✚ umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- ✚ podporuje vytváření otevřeného myšlení a logického uvažování
- ✚ učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- ✚ seznamuje žáky se stavbou živých organismů

Formy realizace a časová dotace

Předmět přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v 6.-9. ročníku. Na DPK v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodina týdně. Na lůžkových odděleních se vyučuje předmět přírodopis v 6. až 9. ročníku 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- ✚ vedeme žák k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ✚ vedeme ke správnému používání odborné terminologie
- ✚ učíme nalézat souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- ✚ zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- ✚ zařazujeme metody, při kterých žák sám navrhuje řešení, dochází k závěrům a vyhodnocuje získané poznatky

Kompetence komunikativní

- ✚ vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i verbální podobě
- ✚ podněcujeme žáky k argumentaci, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- ✚ navozujeme situace vedoucí k posilování sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- ✚ podněcujeme žáka k diskusi a k vlastním argumentům

Kompetence občanské

- ✚ vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- ✚ vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- ✚ vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s přírodninami
- ✚ učíme žáky orientovat se v odborné literatuře

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata uvedená v tabulkách

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA -rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismu -popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel -rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů -třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	-vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života -základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné -význam a zásady třídění organismů -dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení -viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	EV- 25: Základní podmínky života EV – 27: Vztah člověka a prostředí-zachování biologické rovnováhy EGS – 16: Evropa a svět nás zajímá – pandemie nemocí, očkování

-vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
 -uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
 -uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

-rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
 -vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
 -objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

BIOLOGIE ROSTLIN

-odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
 -porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
 -vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
 -rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
 -odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin

houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
 -houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
 -lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam

-anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
 -fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
 -systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradinorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
 -význam rostlin a jejich ochrana

EGS – 17: Objevujeme Evropu a svět- objev antibiotik, rezistence bakterií vůči antibiotikům
 EV – 26:Lidské aktivity a problémy životního prostředí – lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší

Chemie – 8.tř.(fotosyntéza, dýchání), oxidace

podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

-porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

-rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

-odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

-zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

-určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

-orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

-objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

-rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

-aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla

NEŽIVÁ PŘÍRODA

-objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života

-rozpozná podle charakteristických

-stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování

-vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavce, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)

-rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva -projevy a chování živočichů

-fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka

-anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti

-nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy -životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka

-Země – vznik a stavba Země

-nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců,

EGS -16:Evropa a svět nás zajímá – hladomor, nedostatek pitné vody
EV – 26: Lidské aktivity a problémy životního prostředí – znečištěné ovzduší, exhalace

MKV -21: Etnický původ-rasy a národnostní menšiny
Dějepis – vývoj člověka
OSV- 4: Psychohygiena – hygiena duševní činnosti

EGS-16. Evropa a svět nás zajímá – hladomor, nedostatek pitné vody.

<p>vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek -rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody -porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě -rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků -uvedena základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</p> <p>ZÁKLADY EKOLOGIE -uvede příklady výskytu organismu v určitém prostředí a vztahy mezi nimi -rozlišuje a uvede příklady systému organismu – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému -vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam -uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p> <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY -aplikuje praktické metody poznávání přírody -dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<p>určování jejich vzorků; principy krystalografie -vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky -půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace -vývoj zemské kůry a organismu na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí -geologický vývoj stavba území ČR – Český masiv, Karpaty -podnebí a počasí ve vztahu k životu</p> <p>-organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému -ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území</p> <p>-metody poznávání přírody (lupa, mikroskop),určovací klíče a atlasy, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů -významní biologové a jejich objevy</p>	<p>Zeměpis – Planeta Země Fyzika, chemie –(fyzikální a chemické vlastnosti nerostů)</p> <p>Zeměpis – pohoří</p> <p>Chemie – působení vody</p> <p>EV – 27: Vztah člověka k prostředí</p> <p>EV – 24: Ekosystémy EV- 26: Lidské aktivity a problémy životního prostředí -znečištěné ovzduší, exhalace</p>
--	---	--

4.6.2. CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu CHEMIE

Vyučovací předmět chemie svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů. Významné je, že při studiu předmětu si žáci osvojují i důležité dovednosti (pozorování, experimentování, ověřování hypotéz, analyzování výsledků a vyvozování závěrů).

Vzdělávací obsah předmětu:

- ✚ směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- ✚ vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí
- ✚ učí řešit problémy, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- ✚ učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů

Formy realizace a časová dotace:

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně na DPK. Na lůžkových odděleních se vyučuje předmět chemie v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- ✚ vytváříme kladný vztah k učení, vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání
- ✚ uplatňujeme individuální přístup
- ✚ při hodnocení používáme v převaze pozitivní prvky
- ✚ rozvíjíme paměť a logické myšlení žáků
- ✚ pomocí audiovizuálních pomůcek přibližujeme žákům látky, jejich vlastnosti, přeměny a podmínky, za kterých tyto přeměny nastávají
- ✚ vedeme žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek

Kompetence k řešení problémů

- ✚ učíme žáky nebát se problémů
- ✚ dáváme žákům možnost volit různé způsoby řešení
- ✚ vedeme žáky k nacházení příkladů chemických dějů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty

Kompetence komunikativní

-vedeme žáky ke správnému užívání chemického názvosloví

-podněcujeme žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- zadávat úkoly, při kterých mohou žáci na DPK spolupracovat
- podněcujeme žáky ke smysluplné diskusi
- vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných, zejména na DPK

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s pravidly pro práci s chemickými látkami
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- předkládáme situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích

Kompetence pracovní

- vyžadujeme dodržování vymezených pravidel z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- zadávat úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Vyučovací předmět prolínají výše uvedená průřezová témata.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE -určí společné a rozdílné vlastnosti látek -pracuje bezpečně a vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí -objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	-látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje -bezpečnost práce v laboratoři -nebezpečné látky, varovné značky -mimořádné události	-opakování F 6 -Př: Člověk a zdraví OSV-7: Mezilidské vztahy

SMĚSI

-rolišuje směsi a chemické látky
-vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
-vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
-navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
-rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
-uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

-používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
-rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
-orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

-rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
-přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
-aplikuje poznatky faktorech ovlivňujících

směsi: rozdělení
-koncentrace roztoků-faktory ovlivňující rozpouštění látek
-způsoby oddělování složek směsí
-voda:druhy podle obsahu nerostných a jiných látek
-vzduch

-částicové složení látek a chemické prvky (atom,molekula, ionty, chemické značky, zařazení prvků do PSP)
-chemické sloučeniny, názvosloví

-chemické reakce : zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
-klasifikace chemických reakcí
-faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí
-chemie a elektřina

Matematika

EV-26:Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV-27: Vztah člověka k prostředí

EV-27:Vztah člověka k prostředí(nebezpečí poškození životního prostředí- těžké kovy, baterie z mobilních telefonů, počítačů)

Matematika

EV-26: Lidské aktivity a problémy životního prostředí

průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

-porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
-vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými lze předcházet
-orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi
-zná pojmy oxidace, redukce, redoxní reakce
-umí určit oxidační číslo prvku ve sloučenině
-zná principy výroby kovů
-umí vysvětlit rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí

ORGANICKÉ SLOUČENINY

-rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti použití
-zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
-rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů
-určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků,

-oxidy
-kyseliny a hydroxidy
-solí kyslíkaté a bezkyslíkaté

-redoxní reakce

-uhlovodíky
-fosilní a průmyslově vyráběná paliva
-deriváty uhlovodíků
-přírodní látky: bílkoviny tuky, sacharidy, vitamíny

OSV-11: Hodnoty, postoje, praktická etika (osobní zodpovědnost jedince za své zdraví)
EV-27: Vztah člověka k prostředí (solení silnic, výfukové plyny)
MDV -29: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (formulace vlastních názorů)

Zeměpis: sv. naleziště rud, ocelářský průmysl
EV-27: Vztah člověka k prostředí (význam sběru odpadních surovin, koroze) kovů

Zeměpis- těžba ropy, uhlí a zemního plynu
OSV-10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (vlastní zodpovědnost za bezp. práci s topnými plyny a palivy)
-Přírodopis: Ochrana přírody
EV-26: Lidské aktivity a problémy životního prostředí (skleníkové plyny, kyselá dešť)

<p>sacharidů a vitaminů</p> <p>CHEMIE A SPOLEČNOST</p> <p>-zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p>-aplikuje znalosti o principech hašení požáru na řešení modelových situací z praxe</p> <p>-orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> -chemický průmysl v ČR -průmyslová hnojiva -tepelně zpracovávané materiály(cement, vápno, sádra, keramika) -plasty a syntetická vlákna(vlastnosti, použití, likvidace -detergenty, pesticidy, insekticidy -hořlaviny (význam tříd nebezpečnosti) -léčiva a návykové látky) 	<p>EV-26:Lidské aktivity a problémy životního prostředí(plasty jako globální problém lidstva, význam recyklace)</p>
--	---	--

4.6.3. FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Vede k vytváření a ověřování hypotéz, učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie a podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy realizace a časové dotace:

Výuka v naší škole je realizována na Dětské psychiatrické klinice (DPK) a lůžkové části dětské nemocnice (LČ)

Na DPK probíhá výuka 1 hodinu týdně v 6.ročníku a v 7. až 9. ročníku 2 hodiny týdně v jednotlivých třídách. V případě menšího počtu hospitalizovaných dětí dochází ke slučování ročníků. Práce ve třídách je nejčastěji individuální s pomůckami a pokusy a případně skupinová. Mnohý výklad či pokusy jsou žákům zprostředkovány pomocí výukových programů VHS. Na DPK je výuce fyziky věnována jedna učebna vybavena pomůckami a výukovými programy VHS. Z léčebných důvodů jsou často do výuky zařazováni i pacienti, kteří již dokončili povinnou školní docházku. Pro tyto žáky často vytváříme specifickou náplň výuky.

Na LČ probíhá výuka podle délky hospitalizace – 1krát týdně. Dle aktuální situace dítěte je možná i častější výuka. Na LČ jsou též zařazena pozorování i pokusy. Na některých odděleních, kde není možná fyzická přítomnost učitele, se uplatňuje výuka pomocí internetu.

Vždy je rozhodující, kterému učivu se žák naposledy věnoval ve své kmenové škole.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- učíme je k používání odbornou terminologii
- vedeme je k samostatnému měření, nejčastěji délky – omezené možnosti v nemocnici, porovnávání získaných informací a k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledat a volit postupu řešení, vyhodnotit získaná data

Kompetence komunikativní

- pracujeme ve skupinách a vedeme žáky ke komunikaci mezisebou, respektování názorů druhých, na diskusi, na DPK je možná pouze při splnění podmínek (vhodný počet žáků, probrané učivo)

- ✚ vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné a mluvené formě (při ind. výuce častěji)

Kompetence sociální a personální

- ✚ navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a jeho samostatného rozvoje, pocitu zodpovědnosti
- ✚ vedeme žáky k ochotě pomoci
- ✚ vedeme žáky, aby ovládali a řídili svoje jednání a chování tak, a aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- ✚ vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- ✚ podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla či solární panely jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- ✚ vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními, zejména s elektrickými spotřebiči

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- ✚ rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- ✚ rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- ✚ evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)
- ✚ vzájemné respektování (MKV)
- ✚ posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- ✚ komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>- změřit vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa</p> <p>- uvést konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</p> <p>- předpovědět, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</p> <p>- využívat s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</p> <p>- rozhodnout, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</p> <p>- využívat s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p> <p>- změřit velikost působící síly</p> <p>- určit v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a</p>	<p>LÁTKY A TĚLESO</p> <p>- měřené veličiny -délka -objem - hmotnost -teplota a její změna -čas</p> <p>- skupenství látek -souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; -difúze</p> <p>POHYB TĚLES SÍLY</p> <p>- pohyby těles - pohyb rovnoměrný a -nerovnoměrný -pohyb přímočarý a křivočarý</p> <p>- gravitační pole a gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa</p> <p>- tlaková síla a tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla</p>	<p>OSV 1/ Rozvoj schopností a poznávání 10/ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 11/ Praktická etika</p> <p>CH - atomy, ionty, prvky, chemická vazba</p> <p>M - převody jednotek, převodní vztah</p> <p>D - vznik šedesátkové soustavy, historický vývoj hodin</p> <p>EV 27/ Vztah člověka k prostředí změny skupenství-počasí-srážky, atd. EGS 16/ Evropa a svět nás zajímá – možnost vzniku erozí</p> <p>Z - sluneční soustava, vliv Měsíce , slapové jevy M - jednoduché výpočty</p> <p>OSV 1/ Rozvoj schopností a poznávání</p>

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>výslednic</p> <p>- využívat Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</p> <p>- aplikovat poznatky o otáčivých účincích při řešení praktických problémů</p> <p>- využívat poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</p> <p>- předpovídat z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</p> <p>- určit v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa</p> <p>- využívat porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</p> <p>- využívat poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při</p>	<p>působí</p> <p>- třecí síla - smykové tření - ovlivňování velikosti třecí síly v praxi</p> <p>- výslednice dvou sil stejných a opačných směrů</p> <p>- Newtonovy zákony - první, druhý (kvalitativně), třetí</p> <p>- rovnováha na páce a pevné kladce</p> <p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN</p> <p>- Pascalův zákon - hydraulická zařízení</p> <p>- hydrostatický a atmosférický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře</p> <p>- Archimédův zákon - vztaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách</p> <p>ENERGIE</p> <p>- formy energie</p>	<p>EV 26/ Lidské aktivity a problémy životního prostředí – 27/ Vztah člověka k prostředí</p> <p>železniční – silniční doprava, přetěžování kamiónů – škody na komunikacích</p> <p>EV 26/ Lidské aktivity a problémy životního prostředí – 27/ Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV 7/ Mezilidské vztahy - záchrana tonoucího</p> <p>OSV 1/ Rozvoj schopností a poznávání</p> <p>EV 26/ Lidské aktivity a problémy životního prostředí – 27/ Vztah člověka k prostředí</p> <p>EV 25/ Základní podmínky života- 27/ Vztah člověka k prostředí Z – atmosféra Země</p>

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>řešení konkrétních problémů a úloh</p> <p>- určit v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem</p> <p>- zhodnotit výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p> <p>- rozpoznat ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <p>- posoudit možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p> <p>- sestavit správně podle schématu elektrický</p>	<p>pohybová a polohová energie; -vnitřní energie -elektrická energie a výkon výroba a přenos elektrické energie jaderná energie štěpná reakce -jaderný reaktor jaderná elektrárna ochrana lidí před radioaktivním zářením</p> <p>- přeměny skupenství - tání a tuhnutí skupenské teplo tání vypařování a kapalnění hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny</p> <p>- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energií</p> <p>ZVUKOVÉ DĚJE</p> <p>- vlastnosti zvuku - látkové prostředí jako podmínka -vzniku šíření zvuku -rychlost šíření zvuku v různých prostředích -odraz zvuku na překážce- ozvěna; pohlcování zvuku -výška zvukového tón</p> <p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <p>- elektrický obvod - zdroj napětí -</p>	<p>předpověď počasí</p> <p>- znečištění ovzduší, exhalace</p> <p>EGS 16 / Evropa a svět nás zajímá tepelná izolace- -šetření energií</p> <p>M – slovní úlohy o směsích</p> <p>EGS 16/ Evropa a svět nás zajímá globální oteplování Země-skleníkový efekt</p> <p>OSV 1/ Rozvoj schopností a poznávání</p> <p>10/ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p> <p>- rozlišit stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</p> <p>- rozlišit vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</p> <p>- využívat Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů</p> <p>- využívat prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</p> <p>- zapojit správně polovodičovou diodu</p> <p>- využívat zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</p> <p>- rozhodnout ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p> <p>- objasnit (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</p>	<p>spotřebič -spínač</p> <p>-elektrické a magnetické pole -</p> <p>elektrická a magnetická síla -</p> <p>elektrický náboj -tepelné</p> <p>účinky elektrického proudu</p> <p>-elektrický odpor -</p> <p>stejnoseměrný elektromotor; -</p> <p>transformátor -</p> <p>bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními</p> <p>- vlastnosti světla -</p> <p>zdroje světla</p> <p>-rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích -stín</p> <p>-zatmění Slunce a Měsíce; -</p> <p>zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně)</p> <p>-zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) -rozklad</p> <p>bílého světla hranolem</p> <p>VESMÍR</p> <p>- sluneční soustava - její hlavní složky; měsíční fáze</p>	<p>11/ Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>EV 25/ Základní podmínky života – nadměrná hladina zvuku</p> <p>26/ Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSV 10/ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>– bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu el. proude</p> <p>EGS 16/ Evropa a svět nás zajímá – šetření el. energií (žárovka – zářivka)</p> <p>CH - galvanický článek</p> <p>EV 26 / Lidské aktivity a problémy životního prostředí alternativní zdroje energie, elektrická energie, výroba</p> <p>OSV 10/ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV 1/ Rozvoj schopností a poznávání</p> <p>10/ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>11/ Praktická etika</p>

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
- odlišit hvězdu od planety na základě jejich vlastností	- hvězdy - jejich složení	EGS 27/Vztah člověka k prostředí – využití zrcadel v alternativních zdrojích energie- sluneční elektrárna MDV 29/Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – informace v médiích o mikrosvětě Z - postavení Země ve vesmíru EGS 16/ Evropa a svět nás zajímá – planeta Země jako součást vesmíru

pomůcky : model atomu; délková měřidla, posuvné měřítko; rovníramenné váhy, pružiny, sada závaží; kádinka, odměrné válce; teploměr, bimetalový teploměr; papírové hodiny, stopky; siloměry;

budík, ladička, souprava pro optiku, jednotlivé druhy zrcadel, spojky, rozptylky, periskop, mikroskop, lupa, fotoaparát, model atomu, ampérmetry, voltmetry, reostaty, multifunkční digitální měřidlo, souprava pro elektrotechniku, cívky, model stejnosměrného elektromotoru, dynamo, transformátor

sada hustoměrů, souprava pro mechaniku (podložky z různých materiálů - tření, hranol s otvory pro pokusné určení těžiště, kladka, páka; magnety, piliny různých kovů, magnetka, buzola, kompas; notebook.

4.6.4. ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod. Získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací. Respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí. Rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka. Rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování. Aplikování geografických poznatků v praktickém životě. Způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o faktech více nezávislými způsoby. Utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Formy realizace a časová dotace

Frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem. Skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu). Individuální výuka, přizpůsobená potřebám žáka. Zeměpisné vycházky s pozorováním, návštěvy muzeí a planetária.

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku s dotací

1 hodina týdně, jak na lůžkovém oddělení, tak i na DPK.

Zeměpis se vyučuje na DPK v odborné učebně, na lůžkovém oddělení u lůžka žáka nebo v prostorách určených pro výuku.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- VDO: občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje
- EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu
- EGS: objevování Evropy, světa
- MKV: kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- + vybíráme pro žáky vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti

- ✚ učíme žáky kriticky posuzovat získané poznatky, porovnávat je a formulovat závěry
- ✚ seznamujeme je se smyslem a cílem učení,
- ✚ rozvíjíme pozitivní vztah k učení
- ✚ vedeme žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací, k používání odborné terminologie, k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- ✚ upozorňujeme je na využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- ✚ učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- ✚ učíme je naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- ✚ vedeme je ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace, k naslouchání a respektování názorů druhých
- ✚ klademe důraz na interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- ✚ snažíme se, aby žáci byli schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- ✚ učíme žáky myslet kriticky a hájit svá rozhodnutí
- ✚ vedeme žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- ✚ využíváme metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- ✚ podporujeme argumentaci, diskusi na dané téma, obhajování svých výroků, odpovédím na otevřené otázky
- ✚ učíme je práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- ✚ podporujeme spolupráci ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňování dobrých mezilidských vztahů, vzájemné pomoci a schopnosti o pomoc požádat
- ✚ učíme je vzájemnému naslouchání
- ✚ vedeme je k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání, k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- ✚ učíme je občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- ✚ vedeme žáky k tomu, aby respektovali názory druhých, uvědomovali si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu, rozhodovali se zodpovědně podle dané situace
- ✚ vedeme je k chápání základních environmentálních problémů, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, jednání v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- ✚ vedeme je k dodržování pravidel slušného chování, k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje, k tomu, aby brali ohled na druhé

✚ vedeme žáky k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

✚ žáky vedeme k efektivní práci

✚ vedeme je k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

Země ve vesmíru

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovná podstatné vlastnosti země s ostatními tělesy sluneční soustavy	- postavení Země ve vesmíru	MDV /34 – vyhledání snímků z kosmu OSV/8 – komunikace, naslouchání F – sluneční soustava, skupenství látek Čj – Galaxie x galaxie Př – život ve vesmíru D – stáří kosmu, existence lidstva M – jednotky vzdáleností, porovnávání velikosti planet
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	- tvar a pohyby planety Země	EGS/17 - důsledky pohybů Země pro život lidí na světě OSV/1 – otázka vlastního názoru na tvar, pohyby Země v minulosti MDV/28 - aktuality M – porovnávání rozměrů Slunce, Měsíce, Země F – gravitační síla Země D – vývoj poznání o tvaru Země Ov – kalendář Př – roční období – změny v přírodě, život na Měsíci Čj – 2 významy slova den
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	- glóbus - měřítko glóbu	EGS/17 – model Země OSV/8 – spolupráce při měření, výpočtech M – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr Čj – skloňování slova glóbus

<ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině - využívá a vytváří osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> -různé druhy plánů a map, jejich měřítko -obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) - orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám - přepočítání vzdáleností - práce s atlasem - poledníky - rovnoběžky - zeměpisné souřadnice - zeměpisná síť - určování absolutní (matematické) geografické polohy - - určování časových pásem 	<p>MDV/29 – zdroj informací – mapy, aktuality OSV/10 – týmová spolupráce EGS/16 – pohled na svět, ve kterém žijí M – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr Př – tématické mapy D – tématické mapy Vv – estetická stránka mapy Čj – názvosloví EGS/16 – časová pásma M – polokružnice, určování času Ov – režim dne – časová pásma</p> <p>Zeměpisná vycházka – práce s mapou, orientace v krajině</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<ul style="list-style-type: none"> - krajinná sféra Země a její složky - pevninské a oceánské tvary zemského povrchu - význam jednotlivých přírodních složek na Zemi 	<p>Př - vznik krajinných sfér, endogenní, exogenní děje, horniny a nerosty, rozmístění fauny a flóry na Zemi, rozmanitost organismů, živá složka půdy, člověk v různých životních podmínkách, ekosystémy, fotosyntéza Čj – četba, synonyma – podnebí, klima F – teplota, tlak, hustota, změny skupenství Ov – šetření vodou, čistota ovzduší M – nadmořská výška D – časová představa o pohybu kontinentů</p>

		<p>Vv – tvorba projektu ICT – Internet – zdroj informací, tvorba projektu ENV/24 – klimatické změny, ekosystémy, význam vody, kvalita ovzduší, podmínky pro život EGS/16 – propojení složek přírodní sféry, oteplování, rozšiřování pouští OSV/10 – zájem o okolí, rozvoj kritického myšlení, řešení problémů</p> <p>Projekt – geografická šířková pásma – vegetační pásy</p>
--	--	---

Zeměpis světadílů

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p> <p>- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p>- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>Zeměpis světadílů</p> <p>polární oblasti</p> <p>Afrika, Austrálie a Oceánie</p> <p>- poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství</p> <p>Amerika, Asie, Evropa</p>	<p>D – dobývání pólů Př – fauna, flóra M – rozbor klimatodiagramu ENV/25 – klimatické změny, podmínky života EGS/16 – oteplování, mezinárodní spolupráce a výzkum MKV/22 – spolupráce mezi národy OSV/9 – spolupráce ENV/26 – stav životního prostředí, další vývoj, ochrana, možnost změny VDO/15 – prvky demokracie, forma vlády, orientace ve světě OSV/6 - komunikace s jinými národy, rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení, diskuze nad problémy EGS/16 – život v evropském i mezinárodním prostoru, integrace, spolupráce zemí, postavení ČR, vliv globálních problémů, cestování MKV/19 – kultura a tradice, rasismus, návštěvy v zahraničních rodinách MDV/34 - aktuality, zdroj informací, obrazového materiálu ENV/26 – využívání přírodních zdrojů – vyčerpatelnost,</p>

	<p>Amerika - fyzickogeografická sféra</p> <p>Amerika – socioekonomická sféra, regionalizace, char. států</p> <p>Amerika – charakteristika států</p> <p>Asie – fyzickogeogr. + socioekonomická charakteristika</p> <p>Asie – regionalizace, státy</p> <p>Evropa – fyzickogeogr. + socioekonomická charakteristika</p> <p>Evropa – regionalizace, státy</p>	<p>životní podmínky pro osídlení, možnost ohrožení podmínek pro život</p> <p>EGS/18 – mezinárodní spolupráce, organizace, globalizace</p> <p>MKV/23 – tolerance, rasismus, xenofobie, diskriminace</p> <p>OSV/11 – demokratický způsob řešení konfliktů, mezilidské vztahy, řešení problémů, poznávání lidí</p> <p>VDO/13 - dodržování lidských práv a svobod, forma vlády, principy demokracie</p> <p>Př – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, hlad, HIV</p> <p>Rv- rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa</p> <p>Cj – základní konverzační témata, pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací</p> <p>Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení výfukových plynů, katalyzátory</p> <p>Projekty: Vlajky států Evropy</p> <p>Exkurze: Botanická a Zoologická zahrada</p>
--	---	--

Zeměpis České republiky

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky a evropském a světovém kontextu</p>	<p>- absolutní geografická poloha (poloha v zeměpisné síti), relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky</p>	<p>ENV/27 – stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje</p> <p>EGS/18 – poloha státu na mapě světa, orientace</p> <p>Př – geologická stavba, ochrana přírody</p> <p>M – porovnávání rozlohy</p> <p>F – atmosférické prvky</p>

		Projekt : Ochrana přírody
	rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky	OSV/7 – jednání s lidmi jednotlivých národů, vlastní názor, naslouchání, , národnostní menšiny, rasismus, xenofobie EGS/17 – vzájemné vztahy mezi národy, cestování, návštěvy v zahraničních rodinách MDV/34 – zdroj informací, obrazových materiálů,aktualit MKV/19 – kultura a tradice Český jazyk – nářečí M – hustota obyv. Př- vliv osídlení na krajinu D - vznik prvních měst, vývoj urbanizace
	rozmístění hospodářských činností České republiky	ENV/26 – vliv hospodářství na životní prostředí - těžba, průmyslové závody, doprava, cestování OSV/10 – vytvoření názoru na stav hospodářství EGS/18 – postavení hospodářství v rámci EU a světa, rozvoj služeb MDV/28 – reklama, zdroj informací, aktuality Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie Př- obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl,
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	regiony České republiky	ENV/27 – stav životního prostředí OSV/10 - spolupráce, obhajoba vlastního názoru EGS/18 – euroregiony, spolupráce v rámci EU - finance MDV/28 - sběr, třídění, hodnocení hosp. údajů, srovnání regionů D – historie regionů Ch – průmysl regionů Čj – významné osobnosti Př - krajina, stav přírody
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	místní region České republiky	ENV/26 – stav životního prostředí, krajiny VDO/13 – život v regionu EGS/18 – postavení oblasti v rámci regionu, evropská

<p>- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</p>		<p>spolupráce OSV/7 – řešení problémů místní oblasti D – historie regionu Ch – průmysl regionu Čj – významné osobnosti M – práce s daty</p>
---	--	---

Lidé žijí a hospodaří na Zemi

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>- posoudí a přiměřeně hodnotí prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p> <p>- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p> <p>- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p> <p>- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p>	<p>společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa</p>	<p>Př – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva D – nejstarší osídlené oblasti, zvyšování tempa růstu obyvatelstva od 19. st. – demografická revoluce, vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce Ov – lidská práva, pokrok lidstva, konzumní způsob života, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, volba povolání, zdravý životní styl Rv- rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa – city x slum M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy Ch – chemizace v zemědělství – vliv na přírodu, kvalitu potravin F – parní stroj, typy elektráren, jaderná reakce, rychlost dopravních prostředků ICT – zdroj informací MKV/19 – historie, tradice, kultura a rozmanitost různých etnik OSV/7 – vztahy mezi lidmi, zodpovědné řešení problémů, diskuse na dané téma, skupinová práce ENV/26 – vztah k přírodě, vliv hospodářství na krajinu a životní prostředí, ochrana přírody EGS/16 – život v mezinárodním prostoru, globalizace,</p>

		závislost sv. hospodářství na těžbě ner. surovin, vyčerpatelnost ner. surovin, šetření MDV/28 – zdroje informací, aktuality
- porovnává státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků	státy světa, hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení	M – zpracování statistických údajů Ov- státní zřízení, forma vlády, principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek, možnosti řešení konfliktů, mezinárodní spolupráce D – vznik států v minulosti, vývoj počtu států Př – vliv přírodních podmínek na osídlení ICT – zdroj informací VDO/15 – prvky vlády, demokracie, totalita, vztahy mezi státy světa OSV/10 - řešení problémových úkolů – formulace svého názoru, naslouchání, argumenty MKV/23,20 – politické a sociální konflikty, tolerance, výchova proti rasismu EGS/16 – mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu MDV/28 – aktuality, zdroj informací
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	globální problémy současného světa	ICT – zdroj informací Př – podvýživa, hlad, AIDS, kyselá dešť, oteplování, ekologické katastrofy, rozšiřování pouští Ch – skleníkový efekt, kyselá dešť, složení atmosféry, ozón F – alternativní zdroje energie, rozvoj techniky Ov – mezinárodní spolupráce, pokrok lidstva, šetření surovinami ENV/26 – vývoj přírodního obrazu světa, aktivní řešení problémů životního prostředí, trvale udržitelný rozvoj EGS/16 – globalizace, globální úroveň uvažování, důsledky gl. problémů pro každého z nás OSV/8 – vlastní zodpovědnost při řešení problémů, komunikace, hledání kompromisu
- porovnává různé krajiny jako součást	krajina – prostředí, typy krajín	ENV/26 – ochrana přírody, trvale udržitelný rozvoj

<p>pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny</p> <p>- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p> <p>- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	<p>společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí</p>	<p>MDV/28 – kritické vyhodnocení informací EGS/16 – globální úroveň životního prostředí – možnosti zlepšení OSV/11 - osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí Př – životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí, život v přírodní a kulturní krajině</p>
<p>- ovládá základy praktické topografie v terénu</p> <p>- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p> <p>- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</p>	<p>cvičení a pozorování v terénu v místní krajině – orientační body, světové strany, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí</p>	<p>M –měřítko, poměr CH – živelné pohromy, chemické složení bojových plynů Př – příroda v místní krajině – stav, ochrana, ohrožení zdraví a života člověka Vv – náčrtky, plánky MDV/28 – sběr, třídění, zpracování informací ENV27 – pohyb v přírodě EGS/16 – živelné pohromy, nebezpečí terorismu</p>

4.7. UMĚNÍ A KULTURA

4.7.1. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací obsah předmětu umožňuje jiné poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím linie, bodu, tvaru, barvy atp.

Prostřednictvím činností se žáci seznamují s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Formy realizace, časová dotace v 1. a 2. období:

Výuka je realizována na Dětské psychiatrické klinice FN Motol (DPK).

Na DPK se vyučovací předmět **Výtvarná výchova** vyučuje ve všech ročnících 1.i 2.období 1x týdně. Výuka probíhá v jedné učebně společně pro všechny ročníky 1.i 2.období. Práce ve třídě je především individuální, skupinová či frontální a je závislá na počtu žáků jednotlivých ročníků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení, vést žáky k všestranné a účinné komunikaci, rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých, připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti a pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci, žák je veden k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace, dále k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence, k spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.

Kompetence k učení:

- + snažíme se vytvářet kladný vztah k učení
- + vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- + podporujeme různé způsoby dosažení cíle
- + rozlišujeme základní od podružného
- + uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- + motivujeme k učení – snažíme se vytvářet situace, v nichž má žák radost z učení
- + při hodnocení používáme v převaze pozitivní prvky
- + vedeme žáky k sebehodnocení
- + učíme trpělivosti, povzbuzujeme
- + ve vhodných případech se snažíme, aby žák realizoval vlastní nápady
- + snažíme se dát šanci žákům prožít úspěch

Kompetence řešení problému:

- + učíme žáky nebát se problémů, problém není hrozba, ale výzva – podporujeme různé netradiční způsoby řešení problémů – problémové situace a úlohy z praktického života, využívat vlastních zkušeností a týmové spolupráce

Kompetence komunikativní:

- + klademe důraz na to, aby žáci dokázali naslouchat a vyjadřovat se
- + budujeme pravidla oboustranné komunikace mezi dětmi i ostatními dospělými
- + učíme je využívat informativní a komunikativní prostředky

Kompetence sociální a personální:

- + snažíme se budovat pozitivní klima
- + vedeme žáky k ohleduplnosti a vzájemné úctě
- + vedeme žáky k respektování a podílení se na dodržování společenských pravidel chování
- + jsme nápomocni při vytváření pozitivní představy o sobě samém, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj, učíme žáky kriticky hodnotit svou práci
- + snažíme se základům týmové práce
- + učíme odmítavému postoji k tomu, co narušuje dobré vztahy
- + netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování
- + nabádáme k ochraně životního prostředí a zdraví

Kompetence občanské:

- + učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí a individuální rozdíly, vcítit se do situace ostatních lidí
- + vedeme žáky k vlastnímu postoji a úctě k ostatním lidem
- + vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní zdraví

Kompetence pracovní:

- + snažíme se být nápomocni při vyhodnocování schopností a možností žáků vyplývajících z jejich zdravotního stavu při výběru profesní orientace
- + vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- + seznamujeme žáky přiměřeně jejich věku a zdravotnímu stavu s různými profesemi

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Podrobnější zpracování průřezových témat viz tabulky vyučovacího předmětu **Výtvarná výchova**.

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ; dále na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p> <p>- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace; užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku</p> <p>- vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p> <p>- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p> <p>- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p> <p>- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <p>- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a v prostoru</p> <p>- uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření</p> <p>- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly</p> <p>- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <p>- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p> <p>- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <p>- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením –</p>	<p>OSV - 1. Rozvoj schopností a poznávání 2. Sebepoznání a sebepojetí 3. Seberegulace a sebeorganizace 4. Psychohygiéna 5. Kreativita 6. Poznávání lidí 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace 9. Kooperace a kompetice 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 11. Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO – 12. Občanská společnost a škola 13. Občan, občanská společnost a stát</p> <p>MKV – 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy 21. Etnický původ 22. Multikulturalita 23. Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>EV - 24. Ekosystémy 25. Základní podmínky života 26. Lidské aktivity a problémy životního prostředí 27. Vztah člověka k prostředí</p> <p>MDV - 29. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 32. Fungování a vliv médií ve společnosti</p>

	<p>hledisko jejich vnímání a motivace</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnání s vlastní interpretací</p> <p>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření</p> <p>- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	<p>33. Tvorba mediálních sdělení 34. Práce v realizačním týmu</p> <p>PRV, PŘ, VLAST - společnost, příroda, svět PČ - práce s papírem i jiným materiálem ČJ + další předměty dle probíraných témat</p>
--	--	--

Vyučovaný předmět **VÝTVARNÁ VÝCHOVA** zasahuje do vzdělávací oblasti UMĚNÍ A KULTURA, která nabízí žákům alternativu k racionálnímu poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - **umění a kulturu**. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobní jedinečné pocity a prožitky.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA VE 3. OBDOBÍ

Vzdělávací obsah předmětu **VÝTVARNÁ VÝCHOVA** na 2. stupni základního vzdělávání, tj. ve 3.období vzdělávacího cyklu, navazuje plynule na obsah předchozích dvou období 1.stupně. Uplatňuje se zde vyspělejší pohled na kulturu a umění. Poznávají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k praktickým výtvarným činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film, TV), tvorba multimediální i samotné znakové systémy.

Pro nalézání vztahů mezi uměním a různými oblastmi života společnosti se využívají různé varianty projektů.

Ty otvírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých uměleckých oborů a zároveň přispívají k využití vědomostí z jiných vyučovacích předmětů (dějepis, občanská výchova, literární výchova atd...).

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena především na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky - nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit své pocity a prožitky a zapojit se v mezích svých tvůrčích schopností do procesu tvorby a komunikace.

Tvůrčí činnosti jsou rozděleny do tří složek, které však mají vzájemně propojený komplexní charakter :

- Rozvíjení smyslové citlivosti

- činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality
- uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření

- Uplatňování subjektivity

- činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření

- Ověřování komunikačních účinků

- činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace
- hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Formy realizace a časová dotace:

Předmět je vyučován formou běžné vyučovací hodiny ve třídách na Dětské psychiatrické klinice, na lůžkových odděleních v malých skupinách nebo individuální výuka dlouhodobě hospitalizovaných dětí.

Výuka probíhá ve většině případů v návaznosti na rehabilitačně - kompenzační léčebný program jednotlivých žáků a v úzké spolupráci se zdravotnickým personálem. Týká se to například rehabilitačních motorických cvičení, arteterapie, ergoterapie, muzikoterapie atd.

Předmět VÝTVARNÁ VÝCHOVA je vyučován v 6. a 7.ročníku po 2 hodinách týdně, v 8. a 9. ročníku 2 hodiny 1x za 14 dní..

Vyučovací předmět VÝTVARNÁ VÝCHOVA vede žáka k:

- ✚ pochopení výtvarného umění jako specifického způsobu poznání
- ✚ užívání výtvarných prostředků jako svébytného prostředku komunikace
- ✚ chápání výtvarného umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence

- ✚ učení se prostřednictvím vlastní tvorby, která se opírá o subjektivní vnímání, cítění, prožívání a představy
- ✚ rozvíjení výtvarného tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb
- ✚ utváření hierarchie hodnot
- ✚ spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- ✚ tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- ✚ uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- ✚ tvořivému přístupu ke světu
- ✚ možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- ✚ zaujímání osobní účasti v procesu tvorby
- ✚ chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

4.7.2. HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Tato vzdělávací oblast umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu, zvuku, gesta, mimiky atp.

Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního umění. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebního umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích podobách.

Formy realizace, časová dotace :

Výuka je realizována na Dětské psychiatrické klinice FN Motol (DPK).

Na DPK se vyučovací předmět **Hudební výchova** vyučuje ve všech ročnících 1.období

1x týdně. Výuka probíhá v jedné učebně pro všechny ročníky 1.období.

Forma výuky je přizpůsobena momentálnímu složení třídy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení, vést žáky k všestranné a účinné komunikaci, rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých, připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

a pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci, žák je veden k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace a k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot.

Kompetence k učení:

- ✚ snažíme se vytvářet kladný vztah k učení
- ✚ vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- ✚ podporujeme různé způsoby dosažení cíle
- ✚ rozvíjíme paměť žáků
- ✚ uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- ✚ motivujeme k učení – snažíme se vytvářet situace, v nichž má žák radost z učení
- ✚ při hodnocení používáme v převaze pozitivní prvky
- ✚ vedeme žáky k sebehodnocení
- ✚ učíme trpělivosti, povzbuzujeme
- ✚ ve vhodných případech se snažíme, aby žák realizoval vlastní nápady
- ✚ snažíme se dát šanci žákům prožít úspěch

Kompetence řešení problému:

- ✚ učíme žáky nebát se problémů, problém není hrozba, ale výzva – podporujeme různé netradiční způsoby řešení problémů – problémové situace a úlohy z praktického života, využívat vlastních zkušeností a týmové spolupráce

Kompetence komunikativní:

- ✚ klademe důraz na to, aby žáci dokázali naslouchat a vyjadřovat se
- ✚ budujeme pravidla oboustranné komunikace mezi dětmi i ostatními dospělými
- ✚ využívat informativní a komunikativní prostředky

Kompetence sociální a personální:

- ✚ snažíme se budovat pozitivní klima
- ✚ vedeme žáky k ohleduplnosti a vzájemné úctě
- ✚ vedeme žáky k respektování a podílení se na dodržování společenských pravidel chování
- ✚ jsme nápomocni při vytváření pozitivní představy o sobě samém, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj, učíme žáky kriticky hodnotit svou práci
- ✚ snažíme se základům týmové práce
- ✚ učíme odmítavému postoji k tomu, co narušuje dobré vztahy
- ✚ netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování

- ✚ nabádáme k ochraně životního prostředí a zdraví

Kompetence občanské:

- ✚ učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí a individuální rozdíly, vcítit se do situace ostatních lidí
- ✚ vedeme žáky k vlastnímu postoji a úctě k ostatním lidem
- ✚ vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní zdraví

Kompetence pracovní:

- ✚ snažíme se být nápomocni při vyhodnocování schopností a možností žáků vyplývajících z jejich zdravotního stavu při výběru jejich profesní orientace
- ✚ vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- ✚ seznamujeme žáky přiměřeně jejich věku a zdravotnímu stavu s různými profesemi

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova

Podrobnější zpracování průřezových témat viz tabulky vyučovacího předmětu **Hudební výchova**.

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p>- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</p> <p>- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p> <p>- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>- pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>- hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu</p> <p>- intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.)</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>- hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p> <p>- rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ VLASTNOSTI</p> <p>- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <p>- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p> <p>- orientace v prostoru – utváření pohybové paměti</p>	<p>OSV -</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozvoj schopností a poznávání 2. Sebepoznání a sebepečení 3. Seberegulace a sebeorganizace 4. Psychohygiena 5. Kreativita 6. Poznávání lidí 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace 9. Kooperace a kompetice 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 11. Hodnoty, postoje, praktická etika <p>VDO –</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Občanská společnost a škola 13. Občan, občanská společnost a škola <p>MKV –</p> <ol style="list-style-type: none"> 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy 21. Etnický původ 22. Multikulturalita 23. Princip sociálního smíru a solidarity <p>ČJ M PRV TV</p>

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
	<p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalita tónů – délka, síla, barva, výška - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - hudba, vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. - interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) 	

4.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

4.8.1. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

Formy realizace a časová dotace:

Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA je vyučován v naší škole pouze na Dětské psychiatrické klinice. Zde je nutné přihlídnout k aktuálnímu složení žáků ve třídě, k jejich zdravotnímu stavu a diagnóze. Je nutná také konzultace se zdravotnickým personálem.

Předmět TV je vyučován pouze na DPK a to v 1. a 2.období jednu hodinu týdně.

Místo realizace : TV je vyučována v tělocvičně DPK nebo na zahradě DPK se sportovním hřištěm.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence učení :

- ✚ snažíme se vytvářet kladný vztah k pohybové činnosti
- ✚ podporujeme různé způsoby dosažení cíle
- ✚ uplatňujeme individuální přístup
- ✚ při hodnocení používáme především pozitivní prvky, vedeme žáky k sebehodnocení, povzbuzujeme, učíme trpělivosti
- ✚ snažíme se dát šanci žákům prožít úspěch

Kompetence řešení problémů :

- ✚ učíme žáky nebát se problémů, problém není hrozba, ale výzva
- ✚ učíme, jak některým problémům předcházet

Kompetence komunikativní :

- ✚ budujeme pravidla oboustranné komunikace mezi dětmi i ostatními dospělými
- ✚ klademe důraz na to, aby žáci dokázali naslouchat a vyjadřovat se

Kompetence sociální a personální :

- ✚ snažíme se budovat pozitivní klíma
- ✚ vedeme žáky k ohleduplnosti a vzájemné úctě
- ✚ vedeme žáky k respektování a podílení se na dodržování společenských pravidel chování
- ✚ jsme nápomocni při vytváření pozitivní představy o sobě samém, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj
- ✚ snažíme se naučit základům týmové práce
- ✚ učíme odmítavému postoji k tomu, co narušuje dobré vztahy
- ✚ netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování
- ✚ nabádáme žáky k ochraně zdraví

Kompetence občanské :

- ✚ učíme žáky respektovat individuální rozdíly druhých
- ✚ vedeme žáky k zodpovědnosti za své zdraví

Kompetence pracovní :

- ✚ snažíme se být nápomocni při vyhodnocování schopností a možností žáků vyplývajících z jejich zdravotního stavu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. Prolínají jím tato průřezová témata : Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova, Mediální výchova /viz. tabulky obsahu vyučovacích předmětů TV/.

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>1.období</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení - spolupracuje při jednoduchých pohybových činnostech a soutěžích - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci <p>2.období</p> <ul style="list-style-type: none"> - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované dovednosti - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ význam pohybu a zdraví – pohybový režim, délka a intenzita pohybu příprava organismu- před pohybovou zátěží, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti- správné držení těla, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj koordinace pohybu hygiena při TV-hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>pohybové hry- s různým zaměřením, netradiční hry a aktivity rytmické a kondiční formy cvičení pro děti- s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance průpravné úpoly- přetahy a přetlaky základy sportovních her- manipulace s míčem, pálkou, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, utkání podle zjednodušených pravidel</p>	<p>OSV- 1.Rozvoj schopností a poznávání 2.Sebepoznávání a sebepečení 3. Seberegulace a sebeorganizace 4.Psychohygiena 5.Kreativita 6.Poznávání lidí 7.Mezilidské vztahy 8.Komunikace 9.Kooperace a kompetice 10.Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 11.Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO-12.Občanská společnost a škola</p> <p>EGS- 16.Evropa a svět 17.Objevujeme Evropu a svět 18.Jsme Evropané</p> <p>MKV-20.Lidské vztahy 22.Multikulturalita 23.Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>EV- 27.Vztah člověka k prostředí</p>

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně reaguje - 	<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI komunikace v TV- základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činnosti, smluvené povely, signály organizace při TV- základní organizace prostoru a činností v prostředí zásady chování a jednání- fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností- her, závodů, soutěží měření a posuzování pohybových dovedností- měření výkonů, základní pohybové testy zdroje informací o pohybových činnostech</p>	<p>MDV- 34.Práce v realizačním týmu</p>

4.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

4.9.1. PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací obsah předmětu: Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce této vzdělávací oblasti vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.. Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protíváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je rozdělen na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, pěstitelské práce a příprava pokrmů.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat

do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Formy realizace, časová dotace :

Výuka je realizována na Dětské psychiatrické klinice FN Motol (DPK).

Na DPK se vyučovací předmět Člověk a svět práce vyučuje ve všech ročnících 1.období

1x týdně. Výuka probíhá v jedné učebně pro všechny ročníky 1.období. Práce ve třídě je především individuální, skupinová či frontální a je závislá na počtu žáků jednotlivých ročníků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení, vést žáky k všestranné a účinné komunikaci, rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých, připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti a pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

Kompetence učení:

 snažíme se vytvářet kladný vztah k učení

- ✚ vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- ✚ podporujeme různé způsoby dosažení cíle
- ✚ rozlišujeme základní od podružného
- ✚ uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- ✚ motivujeme k učení – snažíme se vytvářet situace, v nichž má žák radost z učení
- ✚ při hodnocení používáme v převaze pozitivní prvky
- ✚ vedeme žáky k sebehodnocení
- ✚ učíme trpělivosti, povzbuzujeme
- ✚ ve vhodných případech se snažíme, aby žák realizoval vlastní nápady
- ✚ snažíme se dát šanci žákům prožít úspěch

Kompetence řešení problému:

- ✚ učíme žáky nebát se problémů, problém není hrozba, ale výzva – podporujeme různé netradiční způsoby řešení problémů – problémové situace úlohy z praktického života, využívat vlastních zkušeností a týmové spolupráce

Kompetence komunikativní:

- ✚ klademe důraz na to, aby žáci dokázali naslouchat a vyjadřovat se
- ✚ budujeme pravidla oboustranné komunikace mezi dětmi i ostatními dospělými
- ✚ využívat informativní a komunikativní prostředky

Kompetence sociální a personální:

- ✚ snažíme se budovat pozitivní klima
- ✚ vedeme žáky k ohleduplnosti a vzájemné úctě
- ✚ vedeme žáky k respektování a podílení se na dodržování společenských pravidel chování
- ✚ jsme nápomocni při vytváření pozitivní představy o sobě samém, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj, učíme žáky kriticky hodnotit svou práci
- ✚ snažíme se základům týmové práce
- ✚ učíme odmítavému postoji k tomu, co narušuje dobré vztahy
- ✚ netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování
- ✚ nabádáme k ochraně životního prostředí a zdraví

Kompetence občanské:

- ✚ učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí a individuální rozdíly,
- ✚ vcítit se do situace ostatních lidí
- ✚ vést žáky k vlastnímu postoji a úctě k ostatním lidem
- ✚ vést žáky k zodpovědnosti za vlastní zdraví

Kompetence pracovní:

- ✚ snažíme se být nápomocni při vyhodnocování schopností a možností žáků vyplývajících z jejich zdravotního stavu při výběru jejich profesní orientace
- ✚ vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- ✚ seznamujeme žáky přiměřeně jejich věku a zdravotnímu stavu s různými profesemi

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- ✚ Osobnostní a sociální výchova
- ✚ Výchova demokratického občana
- ✚ Multikulturní výchova
- ✚ Environmentální výchova

Podrobnější zpracování průřezových témat viz tabulky vyučovacího předmětu **Člověk a svět práce**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

1.období

Očekávané výstupy	Učivo	Příležitost pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy</p> <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE - provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročnou rostlinu</p> <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s předlohou - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti (okrasné rostliny, léčivky, koření aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, alergie - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni – historie a význam 	<p>OSV – 1. Rozvoj schopností a poznávání 2. Sebepoznání a sebepojetí 3. Seberegulace a sebeorganizace 4. Psychohygiena 5. Kreativita 6. Poznávání lidí 7. Mezilidské vztahy 8. Komunikace 9. Kooperace a kompetice 10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 11. Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO – 12. Občanská společnost a škola 13. Občan, občanská společnost a stát</p> <p>MKV – 19. Kulturní diference 20. Lidské vztahy 21. Etnický původ 22. Multikulturalita 23. Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>EV - 25. Základní podmínky života 26. Lidské aktivity a problémy životního prostředí 27. Vztah člověka k prostředí</p> <p>ČJ - psaní, čtení s porozuměním M - geometrie v rovině a v prostoru PRV - přírodniny, výrobky, člověk, tradice VV - nákres, estetické cítění</p>

4.10. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU A ŠKOLNÍ KLUB

Charakteristika zařízení:

Školní družina a školní klub při nemocnici jsou školská zařízení výchovy mimo vyučování. Vychovatelky zde pracují s dětmi ve věkové kategorii 6 – 17 let (6 -11 let – školní družina, 12 – 17 let – školní klub).

Prvořadým cílem vychovatelek, ke kterému je směřována veškerá činnost, je předcházet nepříznivým vlivům hospitalizace. Mezi základní principy jejich výchovně vzdělávacího působení patří respektování rozdílných potřeb, vstřícnost, vlídnost a vyrovnání podmínek vzhledem ke zdravotnímu znevýhodnění některých dětí. Snahou vychovatelek je vytvořit co nejlepší podmínky pro přirozený rozvoj osobnosti, úspěšné vzdělávání a spokojený život každého dítěte.

Vychovatelky se řídí především těmito pedagogickými zásadami:

zásada aktivity

(získat dítě ke spolupráci při činnostech a zároveň dítě nepřetěžovat)

zásada individuálního přístupu

(každé dítě považovat za jedinečnou osobnost a volit k němu vhodný profesionální přístup)

zásada soustavnosti

(po dobu hospitalizace poskytnout dítěti všestranný rozvoj)

Personální podmínky:

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanými odborníky. Jedna vychovatelka má pedagogické vzdělání se 24letou praxí, druhá z vychovatelek si zvyšuje kvalifikaci studiem na VŠ. Vzájemně si doplňují vzdělání různými školeními, akreditačními kurzy a samostudiem.

Činnosti jsou zaměřeny především na tyto:

kreativní

výtvarné

literárně dramatické

Děti se nejraději zapojují do zábavných a didaktických her, soutěží a námětů na praktické činnosti. Někteří z nich se pak podílejí na výtvarných soutěžích a projektech.

Charakteristika dětí:

Program školní družiny a školního klubu je koncipován pro několik stovek dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, které jsou během školního roku hospitalizovány, bez ohledu zda jde o krátkodobé či dlouhodobé pobyty nebo pobyty opakované. Účast na činnostech je založena na dobrovolnosti pacientů a jejich momentálním zdravotním stavu.

Spolupráce s rodiči, personálem a jinými subjekty:

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou:

Výstava dětských prací v rámci psychosociálního programu v prostorách nemocnice

Návštěva Mikuláše na dětských odděleních

Karneval u příležitosti oslav Masopustu

Účastníme se oslav Tulipánového dne v měsíci dubnu a spolupodílíme se na Indiánských prázdninách v měsíci červnu, které škola organizuje společně sdružením K.I.D.

Též spolupracujeme s rodiči, ošetřujícími lékaři, zdravotními sestrami, psychology, herními terapeuty, ergoterapeuty, dobrovolníky a sdružením Zdravotní klaun.

Vzdělávací cíle školní družiny a školního klubu

Hlavním smyslem je výchova, vzdělávání a rekreace žáků. Základním cílem je tedy naplňování volného času tj. výchova ve volném čase a utváření návyku na účelné trávení volného času, získání informací o různých zájmových činnostech ve volném čase a praktických dovednostech s nimi spojených tj. výchova k volnému času.

Dílčí cíle:

Učit se znát

(získávat vědomosti, učit se objevovat, analyzovat, přizpůsobovat se, vytvářet něco nového)

Učit se „jak na to“

(získávání osobních dovedností, praktických dovedností)

Učit se žít společně

(rozvíjení komunikace s jinými lidmi a porozumění jim, konstruktivní způsoby)

Učit být (rozvíjení vnitřních kvalit)

Kompetence školní družiny a školního klubu

Kompetence k učení:

- s chutí nezapojí do dané činnosti
- na danou činnost, pokud je přerušena, dokáže navázat a dokončit ji
- získané zkušenosti a vědomosti uplatňuje v praktických situacích a
- konkrétních činnostech

Kompetence k řešení problémů:

- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná řešení

- ✚ spontánně vymýšlí nová řešení
- ✚ při řešení situací užívá logických postupů

Kompetence komunikativní:

- ✚ vyjadřuje vhodně formulovanými větami své myšlenky
- ✚ komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- ✚ komunikace je kultivovaná, řeč ovládá bez komplikací
- ✚ své pocity vyjadřuje nejen řečí, ale i gesty, mimikou a dalšími prostředky

Kompetence sociální a interpersonální:

- ✚ projevuje citlivost a ohleduplnost
- ✚ rozpozná vhodné a nevhodné chování
- ✚ vnímá nespravedlnost a agresivitu, dovede se bránit
- ✚ samostatně rozhoduje o svých činnostech
- ✚ je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
- ✚ je schopen přijmout kompromis, přiznat a opravit chybu

Kompetence činnostní a občanské:

- ✚ učí se plánovat, řídit, hodnotit, organizovat
- ✚ k úkolům přistupuje odpovědně
- ✚ uvědomuje si svá práva a práva druhých
- ✚ dbá na své osobní zdraví a zdraví druhých

6. Kompetence k trávení volného času:

- ✚ orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- ✚ umí si vybrat zájmovou činnost dle vlastních dispozic
- ✚ rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech

Vzdělávací a výchovné oblasti

Tematický celek : ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Dílčí tematické celky:

1. Místo, kde žijeme

(bydliště,město,památky,významné události,tradice) komp.č.5

2.Lidé kolem nás

(rodina,přátelé,osvojení zásad vhodného a společenského chování,tolerance,empatie,vzájemná úcta,zařazení prvků mediální výchovy-co děti shlédly,slyšely,práce s internetem) komp.č.2,3,4

3.Lidé a čas :

umět využít správně a účelně svůj volný čas(základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit),budování a dodržování správného režimu,měření a odhad časové posloupnosti-co kdy vzniklo. Komp. č.6

4.Rozmanitosti přírody:

rozišení přírody živé a neživé,určování změn v přírodě,využití encyklopedií,ochrana přírody – ekologická a enviromentální výchova. Komp.č.1

5.Člověk a jeho zdraví :

poznávání sebe sama,umět ošetřit drobná poranění,šetrný přístup ke svému zdravotnímu stavu(nepřeceňovat se,ale ani nepodléhat nemoci – využití prvků herní práce) komp.č.2,3,4,5

Formou hry adekvátním způsobem získat informace o konkrétním zákroku,případně zdravotním stavu,a seznámit se tak s postupem léčby.Využit k tomu plyšovou či jinou hračku(medvídek)i různé lékařské nástroje a umožnit tak dítěti ujasnit si a prožít situaci a volně vyjádřit své pocity.

Plán zájmového vzdělávání a činností

Plán je rozvržen do 4 bloků na 4 roční období (podzim, zima, jaro, léto) a bude zahrnovat náměty pod téma **Já a můj svět.**

1. blok: Podzim (září, říjen, listopad)

Září – **Já a kamarádi** (malování mého nejlepšího kamaráda a mě, co se mi na něm líbí, proč s ním kamarádím, vyprávění společně prožitých příhod) komp. č. 2,3

Říjen – **Já a barevná příroda** (malování, kreslení, obtiskování barevných listů, určování z jakého jsou stromu, vypravování o dějích a změnách v přírodě, tvoření obrázků a zvířátek z nasbíraných přírodních materiálů)

Listopad – **Já poznávám svět** (čtení zajímavých příběhů z minulosti, zámořské a vesmírné objevy, daleké a blízké kraje, zvířata a rostliny všech světadílů, využití encyklopedií a atlasů, výtvarné ztvárnění zážitků a poznatků) komp. č. 1, 3, 5

2. blok: Zima (prosinec, leden, únor)

Prosinec – **Já a kouzlo Vánoc** (seznámení s tradicemi vánočních svátků, zvyky a obyčeje, výroba loutek čerta, Mikuláše a anděla, výzdoba oddělení vánočními papírovými řetězy a vitrážemi do oken, poslech a zpěv koled v doprovodu orfových nástrojů, četba vánočních příběhů z knih J. Lady, A. Lindgrenové a dalších) komp. č. 3, 4, 5

Leden – **Já a bílá krása** (zimní příroda, co dělají rostliny, zvířata, čím a proč musí lidé zvíř v zimě krmit, sledování videokazet o přírodě, výtvarné ztvárnění zimní krajiny a radovánek, vystřihování a lepení různých sněhových vloček z papíru) komp. č. 1, 2, 3, 6

Únor – **Já a masopust** (uspořádání karnevalových veselí na jednotlivých odděleních, vyprávění o masopustu, jak jej lidé oslavovali dříve a dnes a o všem, co s ním souvisí, výroba masek, soutěže a společenské hry) komp. č. 3, 4, 5

3. blok: Jaro (březien, duben, květen)

Březien – **Já a probouzející se příroda** (malování, kreslení a modelování jarních květin, jejich určování a poznávání, využití encyklopedií, četba říkanek, básniček a písniček o jaru, zvířata a jejich mláďata, zdravé stravování) komp. č. 1, 2, 3, 6

Duben – **Já a svátky jara** (symboly Velikonoc, tradice, zvyky, rozhovory s dětmi o svátcích jara a slunovratu, barvení vajíčiek, výroba velikonočních ozdob z barevných papírů, odlévání ze sádry, velikonoční dárky, přáníčka a dekorace) komp. č. 1, 3, 4, 5, 6

Květen – **Já a moje rodina** (malování a kreslení postavy, modelování z keramické hmoty, vykrajování a zdobení dárku pro maminky k Svátku matek, četba příběhů a básniček o mamince, rozhovory o tom, kde maminka pracuje, jak se o mne stará, co dělá a nedělá ráda...) komp. č. 3, 4, 5, 6

4. blok: Léto (červen)

Červen – **Já a jiné civilizace** (seznámení s ostatními civilizacemi na Zemi, vypravování o stylu života, komunikaci, zvycích a kulturách, výroba drobných ozdob a předmětů y přírodních materiálů, přírodopisné a zeměpisné filmy, využití knih a encyklopedií, dle individuálních možností vycházky po areálu a návštěva indiánského tábora) komp. 1,3,4,5,6

4.11. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ- „HRAJEME SI KAŽDÝ DEN“

1. Charakteristika školy:

Naše mateřská škola při nemocnici je specifické zařízení pro děti předškolního věku. Pracujeme s dětmi ve věku 2 – 7 let. V některých případech pracují učitelky MŠ i s dětmi na mentální úrovni předškolního věku. V současné době zde pracují tři kvalifikované učitelky a jedna si doplňuje pedagogické vzdělání, které dochází na konkrétní lůžková oddělení. Učitelky spolupracují s veškerým zdravotnickým personálem, psychologem, sociální pracovnící, logopedem a herním specialistou. Provoz školy je od 8.30 do 12.45 a 2x týdně od 8.30 do 15.45 na klinikách hematologicko-onkologické, na TJ kostní dřeně, na klinice pediatrie, ORL, ortopedie, chirurgie a stomatology. Bez ohledu na délku hospitalizace je dítěti nabídnuta vzdělávací nabídka mateřské školy, které má možnost se zúčastnit. Při dlouhodobém pobytu dítěte v nemocnici je nabídka systematičtější.

Mateřská škola spolupracuje s dalšími organizacemi:

Dobrovolnické centrum – spolupráce na konkrétních lůžkových odděleních, zábavná odpoledne pro děti, projekty KID (Klub Interaktivního Domu) – spoluúčast na psychosociálních programech a projektech v nemocnici, zábavná odpoledne pro děti, projekt Indiánské prázdniny, Tulipánový den, účast na supervizích KID

2. Vzdělávací program:

Naším hlavním záměrem je podporovat osobní spokojenost a pohodu dítěte po dobu hospitalizace, s ohledem na jedinečnost každého z nich tak, aby se dítě v prostředí nemocnice necítilo ohroženo. Učitelky MŠ přistupují ke každému dítěti citlivě s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti, psychický a zdravotní stav. Náš program jsme nazvali.

„Hrajeme si každý den“

Hlavní cíle:

Vést děti tak, aby se učily s radostí

Vést děti tak, aby se nebály chybovat

Vést děti tak, aby se uměly otevřeně vyjadřovat

Vést děti tak, aby respektovaly sebe i druhého

Vést děti tak, aby respektovaly sebe i okolní svět

K prvořadým cílům stále patří podporovat osobní spokojenost a pohodu dítěte po dobu hospitalizace, s ohledem na jedinečnost každého z nich tak, aby se dítě v prostředí nemocnice necítilo ohroženo.

Podmínky vzdělávání

Prostředí mateřské školy je tvořeno sborovnou MŠ, která je zároveň kabinetem pomůcek a didaktického materiálu. Sborovna MŠ je také vybavena počítačem.

Běžné třídy mateřské školy jsou nahrazeny hernami, herními koutky na lůžkových odděleních, které odpovídají možnostem nemocnice. Zde má učitelka MŠ, po dohodě se zdravotnickým personálem, k dispozici zamykatelnou skříňku, která slouží jako „kabinet“ pomůcek. Tyto pomůcky využívá pro výchovně vzdělávací činnost, ale také je dětem zapůjčuje (po dohodě s dítětem a rodinnými příslušníky).

Didaktické vybavení:

Pomůcky a didaktický materiál jsou dle možností průběžně pořizovány vzhledem k potřebám dětí. K dispozici jsou také radiomagnetofony a notebook s programy odpovídajícími předškolnímu věku a zájmu dětí. Učitelky MŠ při individuální práci využívají těchto technických pomůcek na lůžkových odděleních.

Děti mají možnost se svými výtvary samy podílet na úpravě a výzdobě prostředí. Dětské práce zkrášlují přístupové chodby lůžkových oddělení a prostor školy, ale i některých lůžkových oddělení, kde jsou k tomuto účelu nástěnky. Škola má rovněž vyhrazeny dva panely v přístupové chodbě nemocnice (přízemí), které slouží k prezentaci školy, její činnosti a zároveň jako ukázka výtvarné a pracovní dílny hospitalizovaných dětí.

Koncepce mateřské školy tkví ve vybudování kvalitního předškolního zařízení v prostředí nemocnice.

Jedním z našich cílů je „**radostné dítě**“, proto budeme pokračovat ve zdravém, klidném způsobu adaptace dle potřeb dítěte. Všechny děti mají rovnocenné postavení, vyhýbáme se negativním komentářům, vedeme děti vstřícnou a empatickou komunikací.

Budeme i nadále vytvářet takové prostředí, aby se v něm děti cítily dobře. Budeme vytvářet přátelskou atmosféru a budeme využívat pozitivního hodnocení a stimulace.

I v této situaci je třeba uspokojit potřeby dětí, poskytnout jim všestrannou péči, pomoci jim zvládnout obtížnou situaci a zpříjemnit jim pobyt ve zdravotnickém zařízení vhodnou nabídkou aktivit. Nabídka aktivit je taková, aby podporovala rozvoj a učení každého dítěte a napomáhala jeho bezproblémovému návratu do běžného prostředí domova i mateřské školy.

I nadále budeme uplatňovat individuální přístup ke každému dítěti a řídit se zdravotním stavem dítěte.

Učitelka musí velice improvizovat. Má stabilně připravenou nabídku aktivit, ze které vychází a kterou v různých obměnách opakuje. Učitelka vždy musí vystihnout zájem i možnosti dítěte a tomu nabídku aktivit přizpůsobí.

„Chceme se těšit do práce, chceme, aby se těšily i děti“, budeme se snažit vytvářet takové prostředí v nemocnici, aby tomu tak bylo.

Uvědomujeme si a chápeme rodiče jako nejdůležitější partnery, spolupráci zahajujeme již v době adaptace. Adaptace nově příchozích dětí je umožněna vždy podle individuálních zvláštností dítěte. Snažíme se získat důvěru a otevřenost ve vztahu, vedeme s rodiči průběžný dialog a jsme nápomocni v péči o jejich dítě. Snažíme se být vstřícné, diskrétní, taktně sdělujeme informace, zachováváme soukromí rodiny. Poskytujeme rodičům informace z oblasti vzdělávání. Rodiče mají také možnost podílet se na programech mimoškolních aktivit.

Prohlubovat spolupráci, sledovat potřeby jednotlivých dětí a snažit se jim porozumět, vyhovět, přispívat k tomu, aby se v nemocničním zařízení cítily dobře, bezpečně a aby i rodiče byli spokojeni.

Učitelky se snaží působit pozitivně na děti i rodiče, pracovat svědomitě a chovat se empaticky. Realizují skupinové a individuální vzdělávání, rozvíjí schopnosti, dovednosti, poznatky a postoje dětí. Provádí evaluační činnost, kontrolují výsledky své práce a také individuální pokroky dětí v jejich rozvoji.

U dětí, které jsou hospitalizované dlouhodobě (Klinika dětské hematologie a onkologie, TJ) učitelky sledují velký pokrok hlavně ve výtvarných a pracovních činnostech. Zpětnou vazbu vidí i rodiče. Z vyplněných dotazníků pro rodiče vyplývá, že velmi oceňují provoz a činnosti MŠ.

V současné době probíhá v Motole rozsáhlá rekonstrukce. To nám ztěžuje podmínky v práci (stěhování na jiné oddělení a rušení některých heren). Na nových odděleních není možnost vyzdobit hernu ani obrázky a zpříjemnit tak dětem vstup na oddělení.

Podmínky pro práci jsou pro učitelky omezené. Většinou není dostatek skříní a místa. Učitelky tak často nosí těžké pomůcky v taškách na různá oddělení. Pokud pomůcky zůstanou volně na herně, jsou během krátké doby poničeny nebo se ztratí. Také chybí prostor na uchování produktů započatých i hotových výtvorů. Herny jsou svojí velikostí většinou nevyhovující. Často také slouží jako jídelna a čekárna na příjem. Na některých odděleních jsou i velice přísná hygienická opatření a omezená možnost v používání pomůcek a hraček.

3. Organizace vzdělávání:

Výchovně vzdělávací proces je na lůžkových odděleních realizován každý den. Pouze na některých odděleních po telefonickém upozornění. Jedná se o lůžková oddělení s malým počtem hospitalizovaných dětí.

Vzdělávací obsah:

Hlavní tématické celky:

Září: Máme rádi přírodu

- Lesní zvířata
- Lesní plodiny
- U rybníka v lese
- Ve slaných vlnách

Říjen: Dary podzimu

- Ovoce a zelenina, podzimní plody
- Podzim ve verších, hádankách a písničkách
- O červené řepě
- Město – vesnice

Listopad: Podzimní usínání

- „O jablíčkové posteli“ (využití čteného textu k uvědomění si věcí a jevů souvisejících s příchodem podzimu)
- Barvy podzimu – podzimní tvoření
- Zazimování zvířátek
- „Vyletěl si pyšný drak“ – práce s písničkou

Prosinec: Vánoční čas

- „Jak smrček ke štěstí přišel“ (hrajeme si s vánoční pohádkou)
- Vánoce ve zvycích a obyčejích
- Vánoční tvoření
- Vánoční pošta (Ten dělá to a ten zas tohle...)

Leden: Bílá je zima

- Bílá zima
- Zvířátka v zimě

- Zimní radovánky a sporty

- Ledové království

Únor: Masopustní veselí

- Ptačí štěbetání u krmítka

- Co víš o stromech?

- Přijel cirkus

- Tanec masek – Bude ze mě zvířátko

Březen: S knihou za kamna vlezem

- Proč, proč... (práce s knihou F. Nepila)

- Jaké znáš knížky?

- Hrajeme si na divadlo

- Svátky jara, malované Velikonoce

Duben: Jede vláček, autobus...

- Co mi řekl semafor

- Dopravní prostředky

- Bezpečné cestování

- Aprílové počasí

Květen: Máme rádi zvířata

- Zvířata a jejich mláďata

- Kdo běhá, létá, skáče, plave?

- Jarní zahrádka

- Maminky mají svátek

Červen: Hravé cestování

- Čtvero ročních období

- Hrajeme si pohádky

- Jedeme na výlet

- Jak se chovat v přírodě

4. Dítě ukončující předškolní vzdělávání by mělo zvládnout:

Kompetence k učení – očekávané kompetence dítěte

Uvědomuje si, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívá svých zkušeností k učení

Osvojuje si elementární poznatky o sobě, o druhých, o přírodě, o činnostech

Pojmenovává většinu jevů a věcí, kterými je obklopeno

Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost v adekvátním časovém úseku

Postupuje a učí se podle specifických pokynů a instrukcí

Kompetence k řešení problémů – očekávané kompetence dítěte

Uplatňuje své individuální potřeby s ohledem na druhého, řeší konflikty dohodou

Chápe základní číselné, matematické a logické pojmy a jejich souvislosti a prakticky je používá, chápe základní pravidla společenského chování.

Chápe základní pravidla společenského chování. Odmítá společensky nežádoucí chování, dokáže na něj upozornit.

Komunikativní kompetence – očekávané kompetence dítěte

Domluví se verbálně i nonverbálně, dokáže používat i další informativní a komunikativní prostředky

Přirozeně komunikuje s druhým dítětem, navozuje kontakt s dospělým, kterému je svěřeno

Vyjadřuje samostatně a smysluplně své úsudky, pocity, nápady

Vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech

Dokáže odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná, vyjadřuje souhlas, nesouhlas

Sociální a personální kompetence – očekávané kompetence dítěte

Adaptuje se na prostředí školy

Chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný

Chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, i s dospělými lidmi, dokáže požádat o pomoc

Uplatňuje základní společenské návyky, uvědomuje si důsledky svého chování

Vědomě prosazuje svůj postoj a zároveň akceptuje postoj druhého

Kompetence činností a občanské – očekávané kompetence dítěte

Vnímá, že svět má svůj řád, jak svět přírody, tak svět lidí

Vnímá umělecké a kulturní podněty

Orientuje se v jinakosti okolního světa (jiné kultury)

Rozlišuje aktivity, které mohou zdraví člověka a životní prostředí podporovat a které je mohou poškozovat

Uvědomuje si svá práva a práva druhých, chápe, že všichni lidé mají stejná práva. Odhaduje na co stačí a co zvládne, uvědomuje si své nedostatky, přiznává chybu.

5. Učební plán

5.1. Učební plán - I. stupeň Dětská psychiatrická klinika

Vyučovací předmět	ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Český jazyk		10	10	9	8	8
Cizí jazyk / Aj, Nj, /		0	0	2	2	2
Matematika		5	5	5	5	5
Prvouka		2	2	2	0	0
Vlastivěda		0	0	0	1,5	1,5
Přírodověda		0	0	0	1,5	1,5
Hudební výchova, Pracovní činnosti		0,5/0,5	0,5/0,5	zařazována do hodin		
Výtvarná výchova		1	1	1	1	1
Tělesná výchova		1	1	1	1	1
<u>Individuální vyučování</u>		<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
Týdenní dotace		22	22	22	22	22

Součet vyučovacích hodin týdně na I. stupni

110 hodin

Ve školním vzdělávacím programu naplňujeme částečně časovou dotaci, která je stanovena rámcovým učebním plánem, pouze v 1. a 2. ročníku.

Na **Dětské psychiatrické klinice** probíhá výuka v klasických třídách podle rozvrhu hodin. Délka vyučovací hodiny je 40 minut, byla stanovena vedením kliniky a souvisí s léčebným režimem. Výuka probíhá dopoledne, odpolední vyučování je zařazeno 1x týdně. Na první stupni pedagog pracuje se žáky 1.-5.ročníku v jedné třídě, tato výuka odpovídá práci v malotřídní třídě. Učební plán je sestaven tak, aby pedagog měl dostatečný prostor pro práci se všemi žáky jednotlivých ročníků.

Odpolední výuka slouží na I. stupni disponibilně podle potřeb žáků jako vyrovnávací, specializovaná. Konkrétní vzdělávací obsah zpracovává vyučující v rámci přípravy na příslušnou vyučovací hodinu s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu a aktuálním vzdělávacím potřebám jednotlivých žáků. Do bloku odpoledního vyučování je takto zařazena podle individuálních školních potřeb žáků zařazena Informatika.

5.1.1. Učební plán - II. stupeň Dětská psychiatrická klinika

Předmět	ročník	6.	7.	8.	9
Český jazyk		4	4	4	4
Cizí jazyk		3	3	3	3
Matematika		4	4	4	4
Fyzika		2	2	2	2
Dějepis		2	2	2	2
Přírodopis		2	2	1	1
Chemie		0	0	2	2
Zeměpis		2	2	1	1
Občanská výchova		1	1	1	1
Výtvarná výchova		2	2	1	1
Informatika		0	0	1	1
Týdenní dotace		22	22	22	22

Součet vyučovacích hodin týdně na II. stupni ZŠ

88 hodin

Do učebního plánu není zařazena tělesná, hudební a pracovní výchova z důvodu počtu hodin, které má škola k dispozici pro vytvoření rozvrhu hodin. Počet hodin je v souladu s léčebným režimem psychiatrické kliniky, skladba předmětů byla konzultována s vedením kliniky.

5.2. Učební plán na lůžkových odděleních

Na lůžkových odděleních probíhá výuka ve vyučovacích jednotkách, jejich délka je 20 až 35 minut. Při stanovení délky je vždy zohledněn zdravotní stav žáka, který je konzultován s ošetřujícím lékařem nebo příslušným psychologem. Na klinice onkologicko-hematologické, na transplantaci kostní dřeně je výuka vždy individuální. Žáci jsou na izolačních pokojích, každému je vytvořen vlastní individuální rozvrh hodin, který je stanoven s ohledem na jednotlivá plánovaná lékařská vyšetření, na aktuální zdravotní stav a individuální studijní potřeby. Na dialýze, kam žáci dojíždějí i třikrát týdně, je rovněž žákům stanoven individuální rozvrh hodin. Ve výuce se zaměřujeme především na předměty, které žák dojížděním na dialyzační středisko zameškává v kmenové škole.

Na ostatních odděleních jsou žáci vyučováni ve skupinkách, děti s krátkodobým pobytem jsou vyučovány podle našeho vzdělávacího programu s přihlédnutím na poslední probírané učivo v kmenové škole před nemocí a na studijní potřeby, které si žák sám označí za neprobrané, obtížné a nesrozumitelné. Ve skupince pracuje pedagog s žáky z různých postupných ročníků.

5.2.1. Žáci s předpokládaným pobytem 1-2 týdny Varianta A /krátkodobý pobyt, I. stupeň, lůžková oddělení/

Počet vyučovacích jednotek	ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Předmět						
Český jazyk		5	5	5	5	5
Cizí jazyk		0	0	2	2	2
Matematika		5	5	5	5	5
Týdenní dotace		10	10	12	12	12

Součet vyučovacích jednotek týdně I. stupeň

56 vyučovacích jednotek

5.2.2. Žáci s předpokládaným pobytem 1-2 týdny Varianta A /krátkodobý pobyt, II. stupeň, lůžková oddělení/

Počet vyučovacích jednotek	ročník	6.	7.	8.	9.
Předmět					
Český jazyk		2-3	2-3	2-3	2-3
Cizí jazyk		2	2	2	2
Matematika		2-3	2-3	2-3	2-3
Týdenní dotace		6-8	6-8	6-8	6-8
Součet vyučovacích jednotek týdně II. stupeň		24-32 jednotek			

5.2.3. Žáci s předpokládaným pobytem 1 měsíc a více **Varianta B** /dlouhodobý pobyt, II. stupeň, lůžková oddělení/

Počet vyučovacích jednotek	ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Předmět						
Český jazyk		5	5	5	5	5
Cizí jazyk		3	3	3	3	3
Matematika		5	5	5	5	5
Prvouka		1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Přírodověda		1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Vlastivěda		1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Týdenní dotace		16-19	16-19	16-19	16-19	16-19
Součet vyučovacích jednotek týdně I. stupeň		80 -95 vyučovacích jednotek				

5.2.4. Žáci s předpokládaným pobytem 1 měsíc a více **Varianta B** /dlouhodobý pobyt, II. stupeň, lůžková oddělení/

Počet vyučovacích jednotek	ročník	6.	7.	8.	9.
Předmět					
Český jazyk		3	3	3	3
Cizí jazyk		3	3	3	3
Dějepis		1-2	1-2	1-2	1-2
Matematika		3	3	3	3
Fyzika		1-2	1-2	1-2	1-2
Dějepis		1-2	1-2	1-2	1-2
Přírodopis		1-2	1-2	1-2	1-2
Chemie		1-2	1-2	1-2	1-2
Zeměpis		1-2	1-2	1-2	1-2
Občanská výchova		1	1	1	1
Informatika		0	0	1	1
Týdenní dotace		16-22	16-22	17-23	17-23

Součet vyučovacích jednotek týdně na II. stupni ZŠ

66 – 90 jednotek

Počet vyučovacích jednotek lze upravovat, je možné je navyšovat, veškeré změny souvisí s individuálními studijními potřebami žáků a s aktuálním zdravotním stavem žáků.

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Hodnocení školní činnosti hospitalizovaných žáků

Specifika školy při nemocnici se promítá i do samotného hodnocení žáků. Nemocní a oslabení jedinci, kteří nejsou vhodně zaměstnáváni, se často zabývají v myšlenkách svým zdravotním stavem, bolestmi, obtížemi, nepříjemnostmi z očekávaných léčebných zákroků. Tím mohou vznikat nežádoucí stavy psychické deprese. Školní výuka s úkoly k samostatné práci odvádí pozornost od nemoci a zaměřuje myšlenky na školní a zájmovou činnost. Úspěšné a zdárné plnění úkolů posiluje u dítěte pocit sebedůvěry a sebevědomí. To přispívá ke zlepšení psychického stavu, a tím i ke zlepšení stavu zdravotního.

Vzhledem k tomu, že našimi žáky se dočasně stávají žáci jiných škol, vyhodnocujeme nejprve současnou situaci, na kterou se snažíme vhodně navázat. Při posuzování úrovně dosažených výsledků vzdělávání zjišťujeme:

1. Rozsah školní absence žáka
2. Přístup ke vzdělávání- rodinné zázemí, možnosti vzhledem k zdravotnímu stavu
3. Rozsah a kvalitu vědomostí, stupeň osvojení klíčových kompetencí

Zásady při hodnocení žáků:

Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitelé uplatňují přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi, vždy s ohledem na jeho aktuální zdravotní stav. Ve škole při nemocnici je nutné si při hodnocení žáka uvědomovat, že na výsledky jeho školní práce mají vliv okolnosti, které souvisí s jeho onemocněním (momentální zdravotní stav, změněná psychika v době nemoci a hospitalizace, větší únavnost, vytržení z rodinného prostředí, strach).

Při hodnocení přistupujeme k žákům velmi citlivě. Hodnocení má úlohu nejen zpětné vazby, ale též funkci **motivační** (povzbudí k další práci) a kladné hodnocení významně ovlivňuje psychiku dítěte a proces uzdravování.

Základní pravidla při hodnocení:

- Hodnotíme stav probraného a procvičeného učiva. Označené chyby učitel žákovi vysvětlí.
- Učitel hodnotí osobní pokrok žáka, porovná jeho aktuální výkon s předchozími výsledky.
- Významným prvkem je práce s chybou. Chybu považujeme za přirozenou součást procesu učení. Žáci mají právo dělat chyby- chyba je příležitost naučit se a pochopit lépe.

- Učitel nehodnotí jen konečný výsledek práce, ale kladně též ohodnotí snahu, úsilí o zdárné vypracování a pečlivost při práci. Podklady pro klasifikaci učitel získává soustavným sledováním výkonu žáka, posouzením a vypracováním samostatných prací, případně uložených úkolů.
- Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.
- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, žák se snaží popsat co se mu daří, co mu ještě nejde, jak bude pokračovat dál.
- Učitel využívá širokou škálu hodnotících postupů v závislosti na obsahu a cíli výuky v daném předmětu. K průběžnému hodnocení žáka používají učitelé známky, body, slovní hodnocení. V prvním ročníku jsou žáci hodnoceni též různými tištěnými obrázky. Základním kritériem úspěšnosti žáka v jednotlivých předmětech je nejen množství získaných informací, ale také úroveň osvojení potřebných klíčových kompetencí.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu a vzhledem k jeho aktuálnímu zdravotnímu stavu. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon a naznačují možnosti dalšího rozvoje žáka. Obsahuje zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům dlouhodobě hospitalizovaného žáka při návratu do kmenové školy.
- Pokud jsou rodiče přítomni při výuce, jsou bezprostředně seznámeni s prospěchem žáka. Ostatní zákonní zástupci jsou informováni při návštěvách v nemocnici, využíváme telefonickou, elektronickou formu, žákovské knížky, ústní pohovor. Přesáhne-li doba hospitalizace žáka dobu 10 dní, zasíláme kmenové škole Zprávu o průběhu vzdělávání, kde hodnotíme spolupráci, komunikaci, chování, informujeme o probraném učivu, snažíme se popsat další možná rizika spojená s návratem do kmenové školy v případě dlouhodobé nebo opakované hospitalizace.
- O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady, hodnocení je projednáno na pedagogické radě.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě hospitalizace žáků se specifickými poruchami učení, poruchami chování, žáků se zdravotním oslabením, tělesně handicapovaným, žáky, žáky s diagnózou autismu, s kombinovaným typem postižení, s LMD, je vždy upřednostňována individuální práce pedagoga u lůžka, v herně, v jídelně. Při výuce jsou využívány názorné, terapeutické pomůcky, které tyto děti při práci nutně potřebují. Je pro nás nezbytná spolupráce s ošetřujícím lékařem, psychologem, zákonnými zástupci a s kmenovou školou. Důsledně je sledován zdravotní a psychický stav žáka. Na základě domluvy s kmenovou školou je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Spolupracujeme s kmenovou školou a se zákonnými zástupci. Na základě doporučení a dohody s kmenovou školou, je možné žáka vzdělávat v určitém předmětu ve vyšším ročníku. Zajišťujeme vhodný výukový materiál, zadáváme samostatné složitější úkoly, hlavolamy, kvízy, problémové

úkoly, rozšiřujeme obsah učiva. Snažíme se žáky zapojovat do soutěží regionálních a celostátních. Motivujeme žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat mladším a slabším.

6.2. Autoevaluace školy

Specifika Základní školy a Mateřské školy při FN Motol se promítá i do možnosti školy provádět autoevaluaci v plném rozsahu. Toto vnitřní hodnocení školy nám napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy. Je stanoveno § 11 a § 12 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy

Oblasti autoevaluace:

1. Podmínky ke vzdělání
2. Průběh vzdělávání
3. Školní klima a vzájemné vztahy s rodiči, zdravotním personálem
4. Výsledky vzdělávání
5. Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
6. Soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem.

Evaluace a autoevaluace školy

	Cíl	Kritérium	Nástroj	Četnost
Evaluace školy Komplexní zhodnocení práce školy nebo jednotlivých oblastí	Soulad ŠVP s RVP	Hodnocení rodin, znalostí a dovedností žáků, aktivita, písemné práce, vztahy ve škole, plnění tématických plánů, školní kurikulum, organizace školy, otevřenost školy, přístup k žákům, personalistika, image, kultura, klima, pedagogika, uplatnění žáků, dokumentace.	Česká školní inspekce – zpráva ČŠI a) komplexní b) orientační Hodnocení zřizovatelem.	Škola neovlivní. Každoročně
	Úroveň pedagogického a výchovného procesu, plnění cílů ŠVP			
	Personální obsazení			
	Management			
	Hospodaření	Rozbory výkazů, smlouvy, personalistika, plnění rozpočtů a závazných ukazatelů		
	Odborné oblasti – revize Kontroly BOZP, PO apod.	Technický stav, předpisy, dokumentace	Revizní zprávy odborných firem a kontrolorů	Škola neovlivní Revize dle plánu
Hodnocení úrovně práce ředitele školy	Výsledky dlouhodobé práce, druh vyžádaných podkladů	Hodnocení zřizovatelem Hodnocení Radou školy	Čtvrtletní podklady	

Autoevaluace školy	Cíl	Kritérium	Nástroj	Četnost
	Zlepšení materiálních, technických, ekonomických, hygienických podmínek	Spokojenost žáků, rodičů, učitelů i zdrav. personálu	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy	Průběžně
	Úroveň vědomostí a dovedností	Úspěšné znovuzapojení žáků v kmenových školách	Hodnotící zprávy, dostupné informace, přehledy	Průběžně
	Image, kultura, klima	Dle dotazníku	Dotazníky pro učitele, žáky, rodiče	1 x za 2 roky
	SWOT analýza	Silné a slabé stránky, příležitosti, rizika	Přehledy – učitelé, žáci, rodiče, zřizovatel k dílčím otázkám příležitostně	Každoročně
	Sponzoring a fundraising	Získávání prostředků od sponzorů, úspěšnost grantů	Informace v médiích, tisku. Vedení přehledů.	Příležitostně
	Úroveň pedagogického procesu a práce jednotlivých pracovníků, uplatňování strategických postupů ŠVP	Průběh pedagogického procesu, příprava na výuku, úroveň písemných prací, výsledky v soutěžích, vzdělávání, tématické plány, úroveň vedení dokumentace, aktivita a iniciativa práce pro školu	Hospitace, hospitační rozhovor, kontroly testů, sešitů, vedení přehledů o vzdělávání pracovníků, kontroly dokumentace, vedení přehledů, zhodnocení osobním pohovorem při přidělování osobního příplatku, vyhodnocení portfolia	Aktuálně, dle situace
	Výchovné problémy	Monitoring – drogy, šikana apod.	Prevence, v rámci OV, PŘ apod.	Průběžně
	Škola z pohledu nastupujících absolventů	Připravenost Kladné – záporné hodnocení	Dotazník	Každý absolvent po 1 roce působení
	Postoj žáků a rodičů ke škole	Jednotlivé části dotazníků	SWOT analýza	Každoročně
Hodnocení školy pedagogy	Jednotlivé části dotazníků	SWOT analýza	1 x za 3 roky	
Úspěšnost jednotlivých akcí	Hodnocení jednotlivými pedagogy	Slovní hodnocení pedagogy, doporučení, nedoporučení, opakovat	Ihned po ukončení akce	
Vyhodnocení strategického plánu školy	Vyhodnocení jednotlivých oblastí	Kombinace evolučních nástrojů podle typu	Každoročně	

	Zhodnocení práce školy ve školním roce, plnění cílů ŠVP	a) úroveň pedagogického procesu b) hospodaření – čerpání rozpočtu, hlavní činnost	a) Výroční zpráva o výsledcích pedagogického působení a vlastní hodnocení školy b) Výroční zpráva ekonomická	Každoročně
--	--	--	---	------------

Evaluace a autoevaluace učitele

Evaluace učitele	Cíl	Kritérium	Nástroj	Četnost
	Kvalita vyučovacího procesu	Hospitační činnost, výsledky ČŠI	Hospitace a hospitační pohovor	Min. 2x ročně
		Kázeň žáků na DPK	Pozorování, konzultace s psychiatry	Průběžně
		Vztah učitel - žák	Pozorování, ankety	Průběžně
		Spolupráce s Radou školy	Zápisy z rady	Průběžně
		Úroveň písemných prací	Kontrola	Průběžně
		Úroveň zpracování plánů	Kontrola	1x ročně
		Plnění tématických plánů	Vedení přehledů	3x ročně
		Dlouhodobě hospitalizovaní žáci	Kontrola indiv. stud. plánů	2x ročně
	Rozvoj osobnosti, studium	Výběr školení	Přehledy, záznamy	2x ročně
Dlouhodobé studium		Přehledy, záznamy	2x ročně	
Přínos pro školu, motivace	Větší šíře úkolů, aktivita, práce pro školu mimo vyučování	Pozorování, osobní kontakty	Průběžně	
Vedení pedagogické dokumentace		Kontroly třídních knih, pobytových listů, centrálních seznamů, pobytových listů	Průběžně	
Komplexní hodnocení pedagogického pracovníka, osobnostní ohodnocení	Všechna předchozí kritéria, výsledky ČŠI, úroveň znovuzapojení žáků	Předchozí záznamy, pohovory	Průběžně	

	Cíl	Kritérium	Nástroj	Četnost
Autoevaluace učitele	Výsledek pedagogického působení (okamžitý)	Jak žáci porozuměli Náplň vyuč. jednotky Pozitiva - negativa	Diskuse s žáky Pohovor s žáky	Průběžně v hodině
	Úroveň vědomostí a dovedností, výstupů	Schopnost aplikovat učivo	Testy, písemné práce, rozhovor s žáky	Průběžně, dle indiv. tématických plánů
	Kvalita vyučovacího procesu	Metody, vystupování, řečové schopnosti...	Vzájemné hospitace, rozbor hodin	Dle uvážení
	Zpětná vazba učitel - žák	Dotazníky	Hodnocení učitele žáky	
	Komplexní osobní růst	Studium, zapojení do nových projektu („Škola za školou“), příspěvky do odborného tisku, osvědčení apod.	Portfolio	Průběžně

